

Szerkesztőség kiadói hivatal
és nyomda: Bul. Reg. Ferdin-
and (József Mihály-ut) 4.
Telefon: 151. Sörgőnyom:
Közlöny, Arad, :: Az Aradi
Nyomda Vállalat tulajdona,
kiadása és rotációs nyomása,
Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

Előfizetési árak: évente
1080, félévre 540, negyed-
évre 270, havonta 90 Lej.
Külföldre havonta 50 Lejfel-
több :: Egyes szám 5 Lej,
Másnap 6 Lej :: (Bucu-
restiben 50 ban felár.)
Hirdetések tarifa szerint ::

XLVII. évfolyam, 86. szám

Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF

Csütörtök, 1932. április 14

Az árvízveszedelemnél tapasztalt mulasztások miatt interpellált Lupu dr. a Kamarában

Iorga miniszterelnök kijelentette az interpellációra, hogy a kormány megvizsgálja a helyzetet — A Jockey-klubb 13 milliós állami kölcsöne — Lupu és Sturdza összeesapása miatt az elnök az ülést felfüggesztette — Argetoianu rejtélyes nyilatkozata

Törvényjavaslat az exportprémiumok beszüntetéséről

Bucurestiből jelentik: A Kamara ma délelőtti ülésén Radu Lascu javaslatot terjesztett be, hogy Nicolae Filipescu részére szobrot állítsanak. Zamfir (lupista) köszönetet mondott a kormánynak a hadirokkantak nyugdíjrevíziójáról szóló törvényjavaslat miatt. Majd kérte hogy a jövőben külön kerestet létesítsenek az újságíróknak az ülésteremben. A napirendre a hadügyminisztérium reorganizálásáról szóló törvényjavaslat került, amelynél Trancu Iasi javasolta, hogy a minisztériumot Ministerul Aparitiei Nationale (Nemzetvédelmi Minisztérium) címen nevezzék. Ehhez a törvényjavaslathoz Stefanescu Amza hadügyminiszter is hozzájárult, mire a törvényjavaslatot általánosságban megszavazták.

Vita a 13 millió lej körül

A Kamara ma délutáni ülésén Argetoianu válaszolt Florin Zachariennek, aki azzal vádolta meg őt a legutóbbi ülésen, hogy illetéktelenül 13 millió lejt folyósított a Jockey-Clubnak. A miniszter megállapította, hogy ezzel az összeggel a Jockey-Club egy banknak tartozott. Ezt a pénzt kölcsönzési célokra fordította a klub és a kölcsön olyan jelzáloggal van fedezve, hogy az állam nyugodtan magára vállalhatta. Az ügyről különben Manolescu és Schwartz urak adhatnak nekünk részletesebb felvilágosítást, — fejezte be nyilatkozatát a pénzügyminiszter, szavait Florin Zachariehoz intézve.

Közbeszólás: Ki az a Schwartz?

Argetoianu: Florin Zacharie barátja!

Florin Zacharie: Schwartz egy tőzsdeügynök, aki elsikkasztotta a pénzem és ezért átadtam az ügyésznek. De ne tréfáljunk, itt komolyabb dolgokról van szó. Amikor a kormány nem tudja fizetni tisztviselőit, akkor a Nemzeti Banktól milliós váltókötelezettségeket vesz át.

Argetoianu: En megvédtem magat, amikor igazságtalanul támadták!

Florin Zacharie: Mondja meg, ha tud rólam valamit!

Argetoianu: Majd akkor beszélék, ha bom lesz a Goga-kormányban!

Florin Zacharie: Maga kezeli a titkos alapot és ebből arra költöztetitek, hogy benne lesz a Goga-kabinetben is!

Calinescu Miniszter ur! Ön utódja lesz saját magának?

A Kamara ezután Nagyvárad és Iasi városok rendkívüli hiteljavaslatát tárgyalta. Nagyvárad 5 millió lejjel tartozik egy német vállalatnak csendőrlaktanya építése miatt, míg Iasi 40 millió lejre van szüksége. A Kamara külön választotta a két javaslatot és azokat később tárgyalja.

Lupu dr. a barladi árvíz pusztításairól beszélt, ahol az ár a 3 méteres magasságot is elérte a városban. Kifejtette, hogy a hatóságok nem álltak feladatuk magaslátán, nem teljesítették kötelezettségeiket és a vasuti töltést is már későn vágták át.

Argetoianu: Ez nem áll, mert mi azonnal intézkedtünk a töltés átvágásáról!

Lupu dr.: Mire való volt akkor a városi főmérnök, ha önök intézkedtek. Kéri, hogy kormánybiztost küldjenek ki a helyszínre, a mely vizsgálja felül a hatóságok mulasztásait. Szükségesnek tartja a Tutova-megyei választások elhalasztását és a választásokra szánt pénznek az árvízkarosultak között való felosztását.

Duca hevesen tiltakozik a választások elhalasztása ellen. Lupu nem az árvíz, hanem politikai okok miatt akarja a választások elhalasztását.

Lupu dr. Duca felé kiáltja: A liberális jelöltek nyugodtan cigarettázva nézték végig az árvíz pusztításait!

Erre a kieltetésre nagy vihar támad az elnök alig tudja a rendet helyreállítani, míg végre Iorga miniszterelnök válaszolt Lupunak és kijelentette, hogy a kormány megvizsgálja a helyzetet és ha szükségesnek látja, akkor elhalasztja a választásokat Tutova-megyében.

Ezután megkezdődött a legfőbb nemzetgazdasági tanács felállításáról szóló törvényjavaslat vitája. A javaslatot a legfőbb törvényhozó tanács tudvalevőleg alkotmányellenesnek minősítette. Busila Victor, Antonescu, Trancu-

Tárgyalások folynak a külföldi konverzió megköltésére

A liberális párt parlamenti csoportja Duca elnökelete alatt ma ülést tartott és ezen Duca hosszabb expozéban ismertette a pártvezetőség határozatát a parlamenti harci akció megkezdésére vonatkozólag, amely a vasárnapi népgyűléssel veszi kezdetét. Ezután a még napirenden levő törvényjavaslatokat vitatta meg az értekezlet.

Az „Adeverul” élesen tiltakozik a kormány ama terve ellen, hogy az átmeneti bizottságok életét május 15-én túl is meghosszabbítsa. Ez az intézkedés a városok önkormányzati jogát sérti és a kormány embereit erőszakolja rá a városokra. A terv ellen az összes ellenzéki pártok, a kisebbségek is tiltakoznak.

Az „Ordinea Noua” azt írja, hogy Argetoianu és Pop Valér dr. miniszterek legutóbbi kijelentései arra vezethetők vissza, hogy a kormány tárgya-

Iasi szölkáltak fel egymásután a javaslatához, a melyet némi módosítással elfogadtak. Trancu-Iasi beszéde után heves összeszólalkozás keletkezett Lupu dr. és Perieteanu kormánypárti képviselő között.

Lupu dr.: Maga neveletlen fráter!

Sturdza (Tepes-liga) védelmébe veszi Perieteanut, de Lupu dr. rászól:

— Magának nincs joga itt beszélni! Maga 48 vállalat igazgatósági tagja! Kövér tantiemenkén hizlalja magát!

Sturdza válaszolni akar, de a nagy lármában alig érteni a szavakat, a vihar fokozódik, mire az elnök felfüggesztette az ülést.

A szenátusba ma beértesztették a kivitel jutalmak megszüntetéséről szóló törvényjavaslatot, amely még áprilisban életbe is lép. A törvény továbbra is érvényben hagyja a kenyérbélyeget, mindaddig, amíg az ebből lefolyó jövedelmek teljesen nem fedezik az államnak azokat a kötelezettségeit, amelyek a kiviteli prémiumok visszatartása folytán még fennállanak.

A kormány ujjaépíti a gazdasági életet

Argetoianu pénzügyminiszter a szenátusban nagyszabású beszédet tartott, amelyben leszögezte, hogy a mezőgazdasági konverzióról szóló törvény csak egy lépése annak az általános szanalási tervnek, amelyet a kormány az ország egész gazdasági életének ujjaépítésére kidolgozott. Ugyanakkor kijelentette azt is, hogy a kormány határozott uton halad előre az állam pénzügyeinek rendezésére is.

Amikor már nyíltan beszélhetek, — mondotta a pénzügyminiszter — beszélni fogok. Jelenleg rendkívül fontos tárgyalások közepén vagyunk és éppen ezért egyelőre nem beszélhetek. Le kell szögezmem azonban azt, hogy ezek a tárgyalások azzal a tervvel állnak összefüggésben, amelyek az ország általános gazdasági ujjaépítését célozzák.

Argetoianu titokzatos beszédét a fővárosi lapok különféleképpen kommentálják.

lásokat folytat külföldi konverzió megköltésére vonatkozólag és havi 500, évi 6000 millió lejt kitevő összeget venne fel a külföldön Románia, esedékes kamat és törlesztések fizetésére. Ez a kölcsön teljes egészében külföldön maradna, hogy Románia valutáris fizetési kötelezettségeinek teljesítése céljából, míg az ország belső jövedelmei a belső fizetési kötelezettségek teljesítésére lehetnének teljes egészében felhasználhatók. Bár a lap értesüléseinek eddig semmi hiteles megerősítése nincsen, az Ordinea azt is tudja, hogy Románia részéről Charles Rist, francia pénzügyi szakértő közvetíti a kölcsöntárgyalásokat, aki Rövidesen Romániába jön.

A király ma aláírta a parlament ülészakának április 17-ig való meghosszabbításáról szóló királyi kéziratot.

Franciaország megbánta a Rajnavidék kiűresítését

Tardieu szerint a kormányok semmit sem tudtak megvalósítani A holnap kormányának feladatai — Herriot nagy választási beszéde

Lyónból jelentik: Herriot tegnap este nagy választási beszédet mondott, amelyben foglalkozott Tardieunak azzal az állításával, hogy a kormányok és parlamentek nem tudtak semmit sem megvalósítani. Ezt Tardieu — mondotta Herriot — a saját parlamentjére érthette, mert hiszen a baloldal alkotta meg a Dawes-tervet, amely valamelyes enyhülést jelen-

tett a helyzetre nézve. A rajnai kiűrés és a különböző engedmények nem hozták meg a várt hálát és ma már sajnáljuk, hogy visszahívtuk a jóvátételi biztosokat. A holnap kormányának legfőbb feladata a jóvátétel, az adósságok rendezése, valamint a leszerelés helyes megoldásának lehetőségét megtalálni.

Feloszlatták Németországban a nemzeti-szocialista rohamcsapatokat

Házikutatást tartottak a vezetők lakásán, lefoglalták az iratokat, a helyiségeket lepecsételték — Könnyfakasztó gázokkal telt helyiség

Berlinből jelentik: A német birodalmi minisztertanács mai ülésén elhatározta a német nemzeti szocialista rohamcsapatok és védelmi szervezetek feloszlását. A minisztertanács által hozott határozatot a birodalmi elnök jóváhagyta és így az azonnali hatállyal érvénybe lépett. A rendelet érvénybe lépése után a berlini rendőrség a nemzeti szocialista rohamcsapatok 22 berlini otthonában és a vezetők lakásain házikutatást tartott, az iratokat lefoglalták, a helyiségeket pedig lepecsételték.

Hamburgban szintén megtörtént a rohamcsapatok feloszlása. Itt, amikor délután a rendő-

tisztek megjelentek a párt helyiségénél és be akartak lépni, észrevették, hogy a terem könnyfakasztó gázokkal van tele. Rögtön kinyitották az ablakokat és csak a helyiségek kiszellőztetése után tudták a házikutatást megtartani. A párt 5 tagját, akik közül az egyik a városi parlament tagja, őrizetbe vették és a városházára kísérték őket. A majnamenti Frankfurtban és a környéken a feloszlás minden különösebb incidens nélkül ment végbe. A minisztertanács a fenti határozatot és annak azonnali keresztülvitelét a szükségrendelethez való hivatkozással bocsátotta ki.

Iorga miniszterelnök közbenjárását kéri Aradváros vezetői a árvízsegély-akció kibővítése érdekében

**Radu Cornel dr. Interimár-bizottsági elnök
Bucurestiben folytat tárgyalásokat a kölcsön elnyerése céljából — Nemzetközi viszonylatban kibővíti a Vörös Kereszt árvízsegély-akcióját**

Annak a nagyjelentőségű értekezlet határozatának megfelelőleg, amely szerdán délután a városházán összeült, ma délután öt órakor Serbanu György dr. megyei prefektus és Radu Cornel dr. Interimár-bizottsági elnök, Grama aradi kormányképviselő kíséretében autón Temesvárra utaztak át, ahonnan holnap reggel folytatják útjukat Bucurest felé. A megye és a város vezetőinek együttes temesvári autótúja azzal a nagyarányú kárfelbecsülő munkával áll összeköttetésben, amely már a holnapi nap folyamán megindul Aradmegye területén. Nicolau temesvári kerületi közigazgatási vezérfelügyelő személyes irányítása mellett. A kerületi vezérfelügyelő csütörtökön Ujaradra érkezik dr. Lázár Ágoston aradmegyei alispán jelenlétében, ahol Mladin Sever dr. ujaradi főszolgabíró, valamint Sabau Ilie szolgabíró kíséretében bejárja az egykori árterületet és összeírják a károsultakat.

Bucuresti-i útja előtt Serbanu György dr. megyei prefektus az Aradi Közlöny munkatársának az alábbiakat jelentette ki:

— Bucuresti-i utam Valcovici közlekedésügyi miniszter ur meghívásával áll szoros összefüggésben, aki az utörvény módosításaira vonatkozólag, valamint a módosítások gyakorlati alkalmazását illetőleg kívánja véleményeinket meghallgatni és utasításait közölni, valamennyi erdélyi megye károsultjával.

— Bucuresti-i tartózkodásomat természetesen fel fogom használni arra is, hogy Radu Cornel dr. elnök ur intencióit az egyes pénzcsoportok felé, az aradvárosi árvízsegély-kölcsön elnyerését illetőleg, minél inkább elősegíthessem. Reméljük mind a ketten, hogy az újjáépítés kérdéseinek ezeket a sarkalatos pontjait sikerül kedvező módon elintéznünk.

Értesüléseink szerint úgy Serbanu György dr. megyei prefektus, mint Radu Cornel dr. Interimár-bizottsági elnök a jövő hét elejéig Bucurestiben maradnak. Ugyanitt érintkezés-

be fognak lépni nemcsak az országos árvízsegélyakció élén álló Iorga Miklós miniszterelnökkel, hanem az erdélyi akciót vezető Tataru dr. erdélyi miniszterrel is, akit arra kérnek meg, hogy összeköttetéseit vesse latba az aradi árvíz-akció nemzetközi kibővítése érdekében is. Errevonatkozólag különben maga Tataru dr. erdélyi miniszter tett biztató kijelentéseket aradi tartózkodása alatt, amidőn kilátásba helyezte, hogy a bucaresti-i Vörös Kereszt központjánál fog eljárni a nemzetközi segélyakció kiépítése érdekében.

Aradi orvost biztalt meg a cluji gyilkos táncsnár elmeállapotának megvizsgálásával

Vulpeanu ügyében 15-én tartják meg a főtárgyalást

Kolozsvárról jelentik: Vulpeanu, a gyilkos táncsnár ügyének főtárgyalását április 1-re tűzte ki a bíróság. A törvényszék pár nappal ezelőtt elrendelte Vulpeanu elmebeli állapotának megvizsgálását és ezzel az éppen időköz-

ben Kolozsváron tartózkodó Bodea Ionel dr. aradi főorvos, egyetemi magántanárt biztalt meg. Bodea dr. a holnapi nap folyamán terjeszti be a kolozsvári törvényszékhez szakértői véleményét.

Ujabb fejlemények az aradi bank félmillió lejes kölcsönének ügyében

A nyomozás megállapította, hogy a törlés

iránti kérelem nem érkezett be a telekkönyvi hatóságokhoz — Folyik a vizsgálat, ki követte el a mulasztást

Általános feltűnést keltett az a bejelentés amelyet az aradi igazságügyi hatóságokhoz intéztek s amely szerint Hoffmann Viktor és János aradi lakosok ingatlanára bekebelezett, több, mint félmillió lejes kölcsön körül bonyodalmak keletkeztek. Az ingatlanra ugyanis az árvászéki hatóságok 100.000 lejes kölcsönt folyósítottak, azzal a feltétellel, hogy

azt első helyen kell betáblázni. A kölcsön folyósítása előtt azonban nem győződtek meg arról, hogy az egyik aradi pénzintézetnél fennállott 460.000 lejes tartozás törölve van-e?

A bejelentés alapján megindult a vizsgálat, amelynek első megállapítása az volt, hogy a pénzintézet törlési engedélye nem érkezett be az aradi telekkönyvi hatósághoz, amelyet az, természetesen, kérelem hiányában nem is vezethetett keresztül. Erről azonban nem szereztek meggyőződést az újabb 100.000 lejes kölcsön folyósítása előtt és ilymódon történhetett azután meg, hogy a pénzintézet 460.000 lejes követelése továbbra is, mint első helyen betáblázott tétel szerepelt. A további vizsgálatból tehát a telekkönyvi hatóságokat már kikapcsolták s most elsősorban arra szorítkozik a további nyomozás, hogy a törlés iránti kérelem miért nem érkezett be az aradi telekkönyvhöz.

A vizsgálatot vezető hatóságok véleménye az, hogy a törlés iránti kérelem benyújtásának elmulasztása az illető pénzintézet hibája is. A törlésről ugyanis értesíteni kellett volna az árvászéki hatóságot is, mint amely a kiskoru Hoffmann testvérek vagyonát kezelte. Ennek megtörténte esetén elejét lehetett volna venni a bonyodalmaknak.

Allami bönokat bocsátanak ki a konverzió finanszírozására

Törvényjavaslat a Kamara előtt — A bönok fizetési eszközül szolgálnának és a kibocsátástól számítva negyedik évben kezdenék meg azok beváltását

Bucurestiből jelentik: Hodor Tiberiu képviselő a napokban törvényjavaslatot terjesztett be a Kamarához, amely a konverzió finanszírozását kívánja megoldani. A javaslat szerint az adósságok huszonöt százalékát elengednék, míg a fennmaradó részre állami bönokat bocsátának ki, amelyet pénzürtékben fizetési eszközül hoznának forgalomba. A bönok nyolc évre szólnának és az állam az első három évben nem váltaná be azokat, csupán a negyedik évben kezdené meg a beváltását fokozatosan.

Hodor képviselő javaslatát, amelyet a képviselő az erdélyi bankok nevében nyújtott be, véleményezésre kiadták a Banca Nationalának, arra való tekintettel, hogy ez a javaslat új fizetési eszközt hoz forgalomba és ezzel is szaporítja a pénzforgalmat. A Banca Nationala már nyilatkozott is és kijelentette, hogy nincs ellene a javaslatnak, mert ez megoldja a konverziót, anélkül, hogy pénzt kellene igénybe venni, másrészt pedig nem is érinti a bankjegyek kérdését, mivel a bönok csak ideiglenesek.

Hatvanmillió kölcsön az árvizsújtott területek újraépítésére

Értekezletet tartottak Arad város közéletének vezetői — Arad kára megközelíti a 150 millió lejt — Kis családiház-típusok építését javasolta dr. Marsieu Iustin — Adót kell kivetni nemcsak a háztulajdonosra, hanem a lakóra is — A magyarság áldozatkészségéről tett tanubizonyságot dr. Barabás Béla

Aradváros vezetősége megindítja a kölcsöntárgyalásokat

Aradváros közéletének vezetői csaknem teljes számban gyűltek össze azon az értekezleten, amelyet a hatóságok vezetői szerdán délután 11 órára hívtak össze a városháza nagygyűlés-termébe. A város polgárságának egyházi, politikai, közgazdasági és szociális vezetői, nemzeti és különbség nélkül, megjelentek a város vezetőjének hívó szavára, mert mindenkinek közös óhaja az, hogy az árvizkár-sújtotta területek mielőbb újjáépüljenek és a nyomorbadöntött, amugy is szegény lakosság újra megtalálhassa egzisztenciális létfeltételeit.

Összeül az értekezlet

A katonai hatóságok képviselőjében Balacescu tábornok, az aradi I. lovasdivízió parancsnoka jelent meg az értekezleten. Az egyházak részéről Comsa Gergely dr. aradi görög keleti megyéspüspök, Lakatos Ottó dr. római katolikus plébános, Pacateanu Mihály és dr. Ciuhandu György görög keleti szentszéki tanácsosok, Popa József görög katolikus esperes, Csécsi Imre református esperes, Vágvolgyi Lajos dr. neolog és Schreiber Joachim orthodox izraelita főrabbi, a politikai pártok részéről Barabás Béla dr., Parecz Béla dr., Pop C. István, Marsieu Iustin dr., Anghel István dr. volt polgármester, az aradi parlamenti csoport részéről dr. Botis Tivadar görögkeleti szeminariumi rektor, szenátor, Grama és Serbanescu képviselők jelentek meg. A hatóságok képviselői, dr. Serbanu György megyei prefektus, Lazar Agoston megyei közigazgatási igazgató, Radu Cornél dr. városi interimár-bizottsági elnök és az interimár-bizottság tagjai közül Ursu János dr. alelnök, valamint Crisan Ascaniu, Pausesti Miklós, Adler Tibor, Faur Demeter dr., Manole Sándor és Moldovan Silviu dr. vettek részt az értekezleten. A rendőrség részéről Moga Romulus dr. rendőrkapitány jelent meg. Arad közgazdasági életét Caba Gyula pénzügyigazgató, Faragó Rezső, Tauszk József, Friedland Ionel, Issekutz Géza, Tatu Ioan, Goldschmidt Sándor, Maioreanu József, Moskovitz József és Stamp János bankigazgatók, báró Neuman Károly dr., Shapira Emanuel, Mateescu István, Dán Oszkár, Pacuraru Brutus iparkamarai vezértitkár, Popescu Nicolae, a Mezőgazdasági Kamará ügyvezetője és Reinhart Gyula, Arad iparosságának képviselője reprezentálták, míg a CFR részéről Zamfirescu vasútiügyi vezérfelügyelő jelent meg. Az aradi sportterületek

képviselőjében Avramescu Vazul dr. és Miclea Sever dr. vezetőket lártuk a megjelentek sorai között.

Az elnöki asztalfőn Comsa Gergely dr. megyéspüspök, Serbanu György dr. megyei prefektus, Pop C. István volt miniszter és Radu Cornél dr. interimár-bizottsági elnök foglaltak helyet. Radu Cornél dr. megnyitójában ismételt hálás köszönetét fejezte ki mindazoknak, akik a mentés munkájában elől jártak és akikről már az interimár-bizottság tegnapi ülésén is megemlékezett.

— Aradváros területén közel 1200 ház omlott össze. Az árvizkárosultak segítségére várnak. A városi interimár-bizottság foglalkozott a segítség gyakorlati módozataival és kimondta, hogy Aradváros lakosságának kell gondoskodnia szerencsétlenül járt polgártársairól.

— A város költségvetésének akármilyen arányu emelése is elégtelen lenne a szükségletek fedezésére — jelentette ki. — De vannak más lehetőségeink. A városvezetőség határozatilag mondotta ki, hogy az újjáépítés és a gátak megerősítésének munkáját egy hosszulejtű

Huszezer lejtbe kerül egy tervbevett típus-ház

A fenti közbevetés után Serbanescu képviselő elhallgatott és helyette Marsieu Iustin dr. volt megyei prefektus emelkedett szólásra, új irányt szabva a vita sodrának:

— Meg kell állapítanunk a tényleges károk összegét, — hangsúlyozta — mielőtt bármibe befognánk. Véleményem szerint Aradvárosnak nemcsak költségvetése, de a lakossága sem bírja el a 60—70 millióra tervezett kölcsönösszeg terhét. Sokkal célravezetőbb, ha egyszoba-konyhás kis családi ház-típusokból épülnek újjá az elpusztult területek: egy ilyen jól megalapozott házacskára felépítési költségét pedig előbb ki kell számítani. Nem lehetetlen az sem, hogy maga a város szerezzen téglát, fát és maga építse fel e ház-típusokat. Ha a téglákat házilag égetik, egy ilyen családi egyszoba-konyhás típus-ház nem kerülhet többbe, mint 20.000 lejt. Huszonnégy millió lejtől az összeomlott 1200 házat fel lehet építeni. Ma ennél az összegnél magasabb számokról véleményem szerint nem is beszélhetünk. Elképzelhetőnek tartom, hogy a Banca Nationala feloldja a Banca Victoriánál lévő 12 millió lejt, amely a város tulajdona: az összeg többi ré-

ratu, 15—20 év alatt törlesztendő kölcsön igénybevétele után fogja finanszírozni, melyet a város vesz fel és saját vagyonával garantál. Ennek a szükségessége elvitathatatlan, a kérdés csupán az, hogy honnan vesszük...? Legalább 60—70 millió lejt van szükség, mert csak Aradváros kára megközelíti a 150 millió lejt. A városnak 12 millió letéte van a Banca Victoriánál: lehetséges, hogy egy intervenció a Banca Nationalánál, amely 200 millió hitelt nyitott a bank számára, felmenteti ezt a szükséges összeget a zárlat alól és így meglesz a tízenkétfélmillió alapja máris a további tranzakcióknak. Kérem a megjelentek szíves hozzászólásait és véleményeit.

Mi volt az oka

Arad árvizveszélyének?

A felszólalások előtt Serbanu dr. megyei prefektus mondott a maga és a megye vezetősége részéről is köszönetet. Kijelentette, hogy Arad árvizveszélyét a hivatalos megállapítások szerint az a tény okozta, hogy a város felső részén húzódó CFR-töltések gyengéknek és alacsonyoknak bizonyultak. Ez a megállapítás nem volt ismeretlen eddig sem, de hiába történt még 1925-ben is intervenció, a vasúti vezetőségénél, a sürgetésnek eredménye nem lett. A megyei prefektus szavaira azonnal reflektált a jelenlevő Zamfirescu CFR vezérfelügyelő. Serbanescu képviselő a váratlan vitát kívánta megszakítani, amikor annak szükségességét hangoztatta, hogy valamennyien a károk kiküszöbölésével kell hogy foglalkozzanak. Emelt hangon kezdte hangsúlyozni, hogy azok a román értékek, amelyek áldozatul estek a pusztulásnak...

A szónokot itt Pop C. István hirtelen közbeszakította és emelt hangon a következő kijelentést tette:

— Az elpusztult értékeknek, úgy hisszük, nincs nemzetiségük! Mindnyájunk értékei pusztultak és mindnyájunk segítsége szükséges az újjáépítés nagy munkájához!

szét elő lehet teremteni a városi épületek, ingatlanok külön megadóztatása révén. Hiszem, hogy ezen az uton 5—6 hét eltelte után megindulhat máris a munka!

Radu dr. azonnal reflektált a felszólalásokra. Ismertette az interimár-bizottságnak azt a határozatát, amely kimondta, hogy az újjáépítendő városrészekben a legmodernebb és a legbiztonságosabb épületeket kell emelni. A kölcsön felvétele elkerülhetetlen, mert csak ez adja meg arra a módot, hogy ne legyenek kénytelenek nyolc-tíz tagú családokat zsúfolni össze az egyszobás-konyhás típus-házakba.

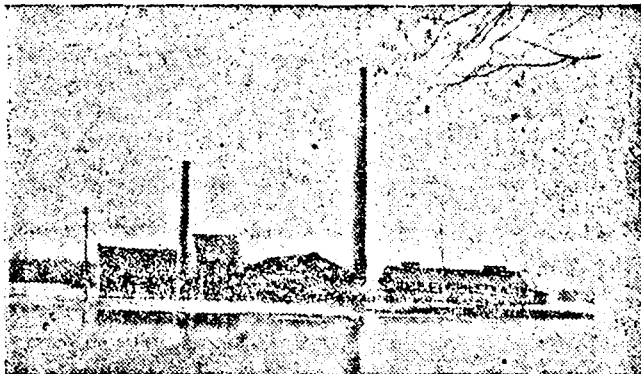
Arányos adakozást!

Pacuraru Brutus iparkamarai vezértitkár terjesztette elő a Radu—Marsieu-vita lezárása után, propositióit. Reálisnak tartja Marsieu tervét a károk megállapítására és a költségek kiszámítására vonatkozólag, de nem találja lehetetlennek a kölcsön megszerzését sem. A segítségnyújtásnak minél előbb meg kell történnie és hiszi, hogy a költségeknek egy nagy részét az épületek, ingatlanok újabb adója révén elő lehet teremteni. Méltányos volna azon-

Képek az aradi árvizkatasztrófia pusztításairól

A MAROS EVEZŐSEGYLET KLUBHÁZA VIZ ALATT.

AZ ELÜNTÖTT POLLACSEK-TÉGLAGYÁR

RÉSZLET A ZSIGMONDHÁZAI ÁRVIZBŐL

ban, ha nemcsak az aradi háztulajdonosok, hanem az aradi lakbérlok is kivennék részüket az adakozásból.

Radu dr. közölte, hogy a kárbecslés munkáját rövidesen megkezdik. A kárbecslő bizottság munkáját a temesvári közigazgatási vezérfelügyelőség területén Nicolau területi vezérfelügyelő fogja intézni. Bejelentése után Tatu bankigazgató, Marsieu és Serbanescu között folytatódott a vita, melyet Mateescu István villanygyári vezérigazgató felszólalása rekesztett be.

Avramescu Vazul sportszövetségi elnök ugyancsak a károk összeírásának szükségességét hangoztatta, felvetvén a gondolatot, hogy épületeit kell kérni az államtól addig is, míg a város technikai ügyosztálya elkészíti az építkezések hozzávetőleges kalkulációját. Pausesti Miklós ezután a következő körülményekre hívta fel az értekezlet figyelmét:

Öt hónap múlva itt az ősz...

Az építkezési költségek pénzforrását kell elsősorban is megállapítani, — jelentette ki. Az új taksák kivetésének gondolata helyes, de hiába vetjük ki a taksákat, ha sem a háztulajdonos, sem a lakó nem tudja megfizetni. A prefektusnak és a polgármesternek Bucures-tiben körül kell néznie a kölcsön után is, mert öt hónap múlva már itt az ősz...! Az ujjáépítést pedig azonnal meg kell kezdeni!

— Szóvá kell tennem különben azt a hirt is itt, amely azt kolportálja, hogy a belvárosért feláldoztuk Arad külterületeit. Ki kell jelentenem ezen a helyen, hogy amikor a belvárost fenyegette az áradat, Mikalakat már méteres víz borította. Könnyű azoknak beszélni, akik sem anyagilag, sem tetteleg nem segítettek a veszély óráiban! Hitem szerint különben a 60 millió kölcsön is csak megközelítő módon fogja fedezni a szükségelt költségeket.

Pop C. István ezután magyar nyelven nyilatkozattételre kérte fel az aradi magyarság jelenlévő képviselőit is. A felszólításnak Parecz Béla dr. volt parlamentári képviselő tett elsőnek eleget:

— Nemzetiségi különbség nélkül, mindnyájan egyetértünk a segítségnyújtás tervében, — mondotta. Készek vagyunk részünket kivenni a közös munkából, mert valóban itt nincs román kárról, magyar kárról szó: mindnyájunkat egyformán ért a csapás.

— Mi nem vagyunk azonban felhatalmazva a város polgárságának részéről, hogy ebben a kérdésben dönthessünk: csupán véleményünknek adhatunk kifejezést a kölcsön szükségességét, vagy szükségtelenségét illetően. Amint azonban ez Szeged esetében is történt, meg kell tennünk mindent annak érdekében, hogy ujjáépítési munkánkhoz a külföld anyagi támogatását is megnyerjük. Felvetődik azonban itt az a kérdés is: mit tesz a kormány munkánk megkönnyítésére? Elengedi-e az adóinkat? Mi szívesen meghozzuk a magunk áldozatait, de vajon nem esünk közben mi is áldozatokul...? Kivételes intézkedésekre van szükség és joggal remélhetjük, hogy a kormány kivételesen folyósítja az elmaradt nyugdíjakat és fizetéseket!

Pop C. István javaslata

Adler Tibor azt a gondolatot vetette fel, hogy tárgyaljon a város egy külföldi, vagy belföldi házépítő-érdekeltséggel: ezen az uton kevés pénzügyi nehézségen keresztül is gyorsan felépíthetik az elpusztult városrészeket. Pop C. István felszólalásában megemlítette, hogy maga is öt árvizet élt keresztül huszonegy év alatt Aradon és az a meggyőződése, hogy csakis biztonságot nyújtó házakat szabad építeni. Javasolja, hogy a közigazgatási élet reprezentánsaiból alakuljon egy bizottság, amely kezébe veszi az ujjáépítő munkák központi irányítását.

— A szerencsétlenség sohase jár egyedül, — mondotta Pop C. István. Feltétlenül létre kell hoznunk egy vegyes-bizottságot, amely-

ben magyar testvéreink is kellő számban jutnak szerephez! — végezte szavait Pop C. István a nagygyűlés általános tapsai között. Botis Tivadar dr. felszólalása után, a bizottságot ki is jelölték, tagjai a következők: báró dr. Neuman Károly, Faragó Rezső, Maiorescu József, Shapira Emanuel, Barabás Béla dr. és Parecz Béla dr., az aradi politikai pártok vezérei. Velosov Géza dr. és mindegyik árvíz sújtotta területéről egy-egy delegátus.

Radu Cornel dr. ezután az ujjáépítési segélyakció körvonalait vázolta fel az értekezlet előtt, majd ezt követően általános figyelem közepette, Barabás Béla dr., az aradi magyarság vezére emelkedett szólásra:

— Ez a mai értekezlet, úgy tudom, azért ült össze, — mondotta, — hogy a teendők felét határozzon. Először a szükségletet kell szerintem megállapítani tehát, másodsorban pedig azt, hogy honnan vesszük a pénzt? Feltétlenül szükséges továbbá az, hogy a gátakat, a védőhéseket újra megerősítsük. Ebben pedig nem lehet városrészenként kedvezményeket tenni: az egész Aradot kell védeni a jövőben az árvízveszedelemtől! Ennek kötelessége, kétségkívül Aradváros polgárságát terheli elsősorban.

— Egy másik meggondolandó feladat nemcsak azokat juttatni vissza vagyonukhoz, akik háztulajdonosok voltak, hanem azoknak árvíz károsult lakóit is, akiknek minden ingóságát elvitte a víz. A karjuk alá kell nyulni ezeknek az embereknek, hogy a felépülő házakba bútor is kerüljön! Egy bizonyos: hogy a munkanélküliség rémét is elvitte felőlünk az árvíz a házakkal együtt és munkaalalom után megélhet az, aki dolgozni tud. Az állam-

nak kötelessége azonban, hogy a nyugdíjasok, tisztviselők illetményeit mielőbb kifizesse. Ezekből a társadalmi osztályokból került ki a legtöbb árvíz károsult: méltányos volna tehát, hogy ezek az emberek hozzájussanak jogos illetményeikhez. Sok jóindulatu férfi van jelen ezen az összejövetelen — fejezte be mély hatást keltett szavait az aradi magyarság ősz vezére, — ha mindaz a jóindulat, ami itt, ebben a teremben most megnyilatkozott, kifejezésre is jut, számos megoldásra váró kérdésünkre megadja a várt feleletet! Adja Isten, hogy áldás és jószág kövesse cselekedeteiket!

Adóhaladékokat kérnek a munkások

Radu Cornel dr. zárószavaiban rámutatott arra, hogy még ilyen magas vízárral nem kellett Aradváros lakosságának megbirkóznia. Az eddigi legmagasabb áradási víz állást, az 556 centimétert, 614 centiméterre növelte most az áradat. Gondoskodni kell a mentési munkálatok alatt elhasznált anyagok értékének megtérítéséről is: javasolja, hogy hatalmazza fel az értekezlet a város vezetőségét, hogy ezeket a költségeket százalékos jövedelem-adó alapján rendezhessék. Erre a helyi közigazgatási törvény módot is ad. Shapira Emanuel Astra-gyári igazgató munkásainak kérését tolmácsolta és kérte a város vezetőségét, hogy adóhaladékokat eszközöljön ki számukra, akik a belvárosi gátakat védtek. A nagyjelentőségű értekezlet Comsa Gergely dr. püspök zárószavaival ért véget, aki mélyes örömeinek adott kifejezést a szolidaritás érzésének lezajlott szép megnyilatkozása felett és a további együttes munka sikerére Isten áldását kérte. Ezzel az értekezlet véget ért.

CORSO-mozgó premier.

Lilian Harwey,

Flagrant Delict (Betörők.)

Willy Fritsch
Az UFA ragyogó
sláger-operettje.

Ma délután 3 órakor erdekes ifjúsági előadás.
Jegy: 8 lej.

Látogatás a Zita-kórházban az árvíz menekültjei között

Akiknek mindenét elsodorta a rohanó ár — Perian jegyző, akinek harminckét évi szolgálat után csak az élete maradt meg — Az első ebéd

Legutóbb akkor került szóba a volt aradi Zita-kórház Kossuth-uccai háza, amikor beszámoltunk arról, hogy az ingatlan tulajdonosa, az aradi Szociális Misszió keretein belül működő Anya- és Gyermekvédő Egyesület nyilvános árverés alá bocsátja az ingatlant, hogy az egyesület tartozásait kiegyenlíthesse. A Vásárhelyi Janka elnöksége alatt megtartott közgyűlés óta, melyen elhatározták, hogy a Szülő Nők Otthonát megszüntetik, az épület elhagyottan, üresen állott és a fehér ágyak, kórházi berendezés elárverezésre várt.

A folyosókon még erősen érzik a tipikus kórházi illatot. Egy nagy teremben huszan felül vannak elszállásolva. A husz közül tizenegy gyermek... Kopaszfejú, pufók arcú apróságok.

Egy külön „lakosztályban“, amely két szobából áll, hattagu családot szállásoltak el. Perian János nyugdíjazott jegyző négy gyermekével és feleségével. A fiuk egyike jegyzőiskolába jár, a leányok a leány-líceum növendékei. Most érkezett haza egyik leánya az iskolából, táskával, könyvekkel a kezében. Bizonyára társnői adták össze részére, mert az éhes víztömeg elnyelte a sajátját. Perian János Gyoron és Pécskán volt jegyző 32 esztendőn át s két éve eszi a nyugdíjasok keserves kenyerét. Amije volt, most elvitte az ár. Vajon a nyugdíjából mikor tudja pótolni majd?

Lent a konyhában éppen elkészült az ebéd. Hatalmas lábasokban forr az egészséges, izletes paradicsomleves. Mellette a lencsefőzelék,

amelyhez füstölt húst és piritott szalonnát tálnak. Movrin Janka az intézet volt gondnoknője, sürgölődik a tűzhely körül és gondosan félrehuzza a lencsét, hogy oda ne „kozmasodjon“. Movrin Jankában valóban pótolhatatlan segítőfarsat nyert a nemescélú segélyakció, ugyszintén a fiatal Hoffbauer Nusiban, aki fáradhatatlanul irányítja a menekültek ellátását. Percenként érkeznek adományok. Liszkáné egy tál burgonyát, egy papirzacskó babot, egy darab szalonnát küldött be a menekültek konyhájára. Az apácanővérek 15 kilogramm kenyeret, paradicsomot, tojást, szalonnát, lencsét, 16 rud kolbászt, 40 kiló tarhonyát, egy tál mézeskalácsot, zsirt, egy zsák babot, 4 zsák lisztet, zöldségmüt, krumplit juttattak a volt Zita-kórház konyhájára a növendékek adományából és gyűjtéséből. Mang boltos kenyeret, kolbászt. A Minorita-rendház disznósajtot, tojást, egy zsák lisztet, babot, egy sonkát, szalonnát, nagy üveg savanyu paprikát küldött. Vásárhelyi Janka tíz kiló kenyeret, 7 és fél liter bort. Zimmermann Györgyné kenyeret, krumplit. Heindrich Jánosné tojást, lisztet. Dr. Pozsgay Istvánné tepertőt, lisztet, zsirt és zöldségmütöket. Ferenczy Jánosné két inget, paradicsomot, szalonnát, cukrot, lisztet, sőt, főzelékféléket juttattak gyűjtéseik és önkéntes adományaik eredményeképpen.

Az ebédidő elérkezett. Megható képet nyújtott az a 14 gyermek, kisebbek-nagyobbak, akik elsőnek járultak az asztalhoz. Jóízűen szürcsölték a rizses paradicsomlevest. Az aszszonyok körülállják és nézik őket. Az egyiknek könny szökik a szemébe és csendesen el-sirja magát.

— Nekem mindig volt mit adjak enni a gyermekemnek. A jó Isten kirendelte. S most mások kell adjanak, hogy éhen ne haljunk!

בשר על עץ Cukor-, csokoládé- és minden egyéb fűszeráru legelőnyösebben:

Neuländer fűszerüzletében

kapható (Andrényi cég és Dacia kávéház között).

Kiszolgálás külön helyiségben történik. — Friss hal érkezett.

Már csak néhány nap választ el április 23-a és 24-étől, az Állami Osztály-sorsjáték 1. osztályának húzási napjaitól. E két napon huzzák ki az első 2450 nyereményt, 6,955.000 lei értékben, mely összeg már a sorsjáték kezdetekor letétbe helyeztetett a Nemzeti Bankban.

A füszerkiskereskedők szindikátusa segítségére siet az árvíz-sújtott kereskedőknek

A szindikátus mai ülésén elhatározta, hogy gyorssegélyt ad és gyűjtést indít.

Az Arad és Vidéke Füszerkiskereskedők Szindikátusának válaszmánya ma este fél 9 órakor a szindikátus helyiségében ülést tartott, amelynek egyetlen tárgya az árvízkárosult füszerkiskereskedők felsegélyezésének megszervezése volt. Az ülésen Engel Gyula elnökölt, aki röviden vázolta azt, hogy Aradot és a megyét olyan rendkívüli elemi csapás sújtotta, amely otthonokat semmisített meg, egzisztenciákat döntött össze. Az árvíz következtében számos aradi és aradmegyei füszerkiskereskedő üzlete semmisült meg és ezeknek az embereknek a felsegítését haladéktalanul meg kell kezdeni.

— Az elnökség körében az a vélemény merült fel — mondta Engel Gyula — hogy addig is, amíg a társadalom vagy az állam segít, addig is, amíg a magunk körében eredményes gyűjtési akciót tudunk megindítani, gyorssegélyben kell részesítenünk a legnagyobb szükségét szenvedő kártársainkat. Az elnökség tehát azt javasolja, hogy szakszünk ki otthon-alapunkból huszonötezer lejt a segélyezés céljaira, ugyanakkor pedig kézipénztárunkból ötezer lejt fordítsunk erre a célra. Ebből az összegből fejenként ezer lejt gyorssegélyt nyújthatnánk árvízkárosult tagjainknak, a tulajdonképe-ni gyűjtést pedig csak ezután kezdenénk meg.

Az elnök felszólalásához elsőnek Mintner István szólott hozzá, aki azon nézetének adott kifejezést, hogy az ezer lejt gyorssegély rendkívül kicsi összeg és hogy haladéktalanul nagyobb arányú seélyezésre van szükség. A szindikátus öt-száz tagjának adakozásából legalább kétszáz ezer lejt kellene előteremteni. Mintner Istvánnak Engel Gyula azonnal válaszolt és rávilágított arra, hogy a gyorssegély alatt csak pillanatnyi segély érten-dő. Ennek kiutalása után a szindikátus széleskörű akciót kezd, hogy az összegyűlt pénzből újrate-remthesse az árvízkárosult kiskereskedők egzisz-tenciáját. Ezeknek a kereskedőknek a száma Ara-don és a megyében az eddigi számítások szerint negyvenháromat tesz ki, akik közül huszonnyolc szindikátusi tag. A szindikátus természetesen elő-sorban tagjait fogja segélyben részesíteni. Liszka Pál felszólalásában az újonnan megállapítandó harminc százalékos városi pótdóról beszélt. Rá-világított arra, hogy ezt csak a nyílt üzlettel bíró kereskedőknek kellene fizetniük és éppen ezért kérte, hogy a pótdó kivetésénél ne az ugynevezett városi taxát, hanem az állami adót vegyék alapul és ennek bizonyos százalékát kelljen pótdóként fizetni. Az elnök megígérte, hogy inter-venálni fog illetékes helyen ily értelemben. A vá-laszmány ezután megszavazta az elnökség indít-ványát a harmincz ezer lejes gyorssegély kiosztá-sára vonatkozólag. Ezt a határozatot az elnökség vasárnap délelőtt a Füszerkiskereskedők Szindiká-tusának rendkívüli közgyűlése elé terjeszti és ha a határozatot a közgyűlés is helyben hagyja, ak-kor már vasárnap megkezdik a gyorssegélyek ki-osztását, ugyanakkor pedig kezdetét veszi a nagy-arányú gyűjtési akció is.

Ugyancsak ma tartott ülést az Iparos Otthon igazgatótanácsa, valamint hölgybizottsága az ár-vízkárosultak segélyezésének ügyében. Ezen az értekezleten már kiosztásra is kerültek a gyűj-tő-ívek és elhatározták a gyűjtési akció módoza-tait is.

Adakozzunk

az árvízkárosultaknak!

GOLDSCHMIDT-BANK

Feltűnően súlyos ítéletet hozott az aradi törvényszék a kommunisták perében

Összbüntetésképp 11 évi börtönt és 75 ezer lej pénzbírságot szabott ki a bíróság — Nyolc vádlottat felmentettek — A rejtélyes röpcédulák — Az elítéltek felebbezést jelentettek be a törvényszék ítélete ellen

Az aradi törvényszék Seracu—Ionescu-tanácsa tegnap délután kezdte meg a simonyfalvai 15 kommunista propagandával gyanúsított vádlott bünperének tárgyalását. Tegnap délután a vádlottakat hallgatták ki, a perbeszédekre és az ítélethozatalra ma délelőtt került sor. A vádlottakat ifj. Ispravnic Sever dr. és Gherman Dante dr. aradi ügyvédek védtek, akik védőbeszédükben a felhozott vád tarthatatlanságát hangsúlyozták és rámutattak arra, hogy a csendőrségi nyomozás *semmi konkrétumot nem tudott produkálni a vádlottak bűnössége mellett.*

Gutuiu ügyész, a vád képviselője, vádbeszédében súlyos büntetés kiszabását kérte, mert a vádlottak által folytatott kommunista propaganda a csendőrségi nyomozás szerint megállapítást nyert. A törvényszék hosszas tanácskozás után hirdette ki az ítéletet, amely *általános feltűnést keltett váratlan súlyosságával fogva.*

A törvényszék *Bulzan Mihályt 4 hónapi fogházra és 500 lej pénzbüntetésre, Stegerlitz Istvánt 1 évi börtönre és 10.000 lej pénzbüntetésre, Matekovics Jánost 2 évi börtönre és 10.000 lej pénzbüntetésre, Pop Vincét 2 évi börtönre és 10.000 lej pénzbüntetésre, Faur Györgyöt 3 évi börtönre és 20.000 lej pénzbüntetésre, Juhász Istvánt 4 hónapi fogházra és 5000 lej pénzbüntetésre, Oláh Györgyöt 3 évi börtönre és 20.000 lej pénzbüntetésre ítélte. Nyolc vádlottat felmentett.*

Az ítéletben a törvényszék tehát összesen *11 év és nyolc havi börtönbüntetést és 75.000 lej pénzbírságot szabott ki a kommunista per vádlottaira.*

Az aradi törvényszék ítéletének indokolásában kimondotta, hogy *Oláh György, aki ugyan a szociáldemokrata-párt tagja, a városi és falusi dolgozók blokkjának listáján jelöltette magát a képviselőválasztások alkalmával. Az általa kiküldött röpcédulákra vonatkozólag ugyan azt vallotta, hogy azok nem vonatkoztak kommunista propagandára, hanem a szociáldemokrata-párt eszméit hirdették. Bár a röpcédulák a csendőrségi nyomozás alkalmával*

eltűntek, a törvényszék nem találta elfogadhatónak Oláh György védekezését azok tartalmára vonatkozólag, mert neki, mint képviselőjelöltnek a jelölő-lista szellemében készült propaganda cédulákat kellett terjesztenie a lakosság között. Matekovics János, aki orosz hadifogoly volt, lakásán különböző kivágott újságcikket tartott, amelyek Lenin a „vörös cár”, Trockij és a többi kommunista vezérér-fiak ismertetésével foglalkoztak. Azonkívül a csendőrség a közismerten kommunista szel-lemben szerkesztett „Virradat” néhány számát is megtalálta a lakásán. Bár Matekovics val-lomásában hangoztatta, hogy tisztán tudomá-nyos célból vágta ki az újságközleményeket és azokat saját használatára tartotta, a törvény-szék beigazoltnak vette a kommunista propa-ganda kifejtésében való bűnrészességét.

Bulzan Mihályról, aki a Singer varrógép-gyár pénzbeszedője volt, súlyosbító körülmény-nek vette a törvényszék, hogy röpcédulákat vitt ki magával a megyébe s bár Bulzan ta-gadta, mintha tudomása lett volna azoknak tartalmáról, a törvényszék elfogadta a csend-őrségi nyomozás megállapítását, amely szerint Bulzannak annakidején alkalma volt tanulmá-nyozni a röpiratok tartalmát, amíg Kisjenőről Vadászi községig ment. Faur György, aki szintén képviselőjelölt volt, tagadta, mintha tudomása lett volna arról, hogy a csendőrség által lefoglalt röpcédulák mit tartalmaztak. Véde-kezése szerint azokat egy időközben eltűnt egyén rendelte az egyik aradi nyomdában és a szétküldés úgy történt, hogy annak tartalmát sem vele, sem pedig azokkal nem közölték, akiknek címére kiküldötték. Pop Vazulról súlyosbító körülménynek vette a törvényszék, hogy az izgatató tartalmú röpcédulákat, ame-lyekkel a választókat a Balkán Szovjet Blokk-hoz való csatlakozásra hívták föl, Matekovics Jánostól kapta, tehát tudomással kellett bírnia arról, hogy azok milyen célból készültek.

Az aradvárosi mozgószínházak műsora

5. negyed 8 és negyed 10 órakor:

CENTRAL MOZGÓ: A FEKETE GÁRDA. Egy ki-váló angol (iszt titkos küldetése, a világháború elején, a fellázadt indiai hegyi hordák ellen. Az életveszélyes vállalkozás alaposan próbára teszi a rettenthetetlen hős bátorságát. Gyönyörű hadszíntér felvételek s egy szív-bez szóló szerelmi cselekmény segítették sikerében ezt a nagyhatású filmet.

SELECT MOZGÓ: SZABAD A CSÓK. A modern asszony típusát formálja ebben a stilszerű szerelmi tör-ténetben NORMA SHEARER, a legelegánsabb film-sztár. Egy haladott gondolkodású asszony regénye pe-reg le izgalmas fordulatokban. Ez a kép New-Yorkból indul és végigvezeti a nézőt Párison, Nizzán, Biarritzon, Montecarlon, Berlinen és Londonon. (Utóljára).

Minden eddigi film koronája:

A CSÁSZÁRYADÁSZ

AZ UJARADI DESZKAHID

H I R E K

Frakk teszi a minisztert

Az Ordinea Noua című lap érdekes cikket közöl arról, hogy — legalább is a lap értesülése szerint — mi módon lett Valcovici közlekedésügyi miniszter. A lorga—Argetoianu-kormány megalakulása idején történt, hogy az az egyén, akit Argetoianu közlekedésügyi miniszternek kiszemelt, nem volt otthon, amikor telefonon felhívták. Az új kormánynak pedig eskütelre rövid időn belül meg kellett jelennie a királyi palotában. Argetoianu erre címetek mondott a titkáranak és megindult a telefonálás. Egyik helyen az illető éppen akkor ment el, másol még nem érkezett haza. Végül is a titkár felhívta Valcovici mérnököt, akinek Bucurestiben is van háza. A telefonnál maga Valcovici jelentkezett.

— Van-e frakkja? — kérdezte Argetoianu Valcovici-tól.

— Miért érdekli?

— Ne szaporítsuk a szót. Van-e frakkja?

— Van.

— Vegye fel gyorsan és ekkor és ekkor jelenjen meg a királyi palotában eskütelre. On lesz a közlekedésügyi miniszter.

Az Ordinea Noua szerint ez lenne Valcovici miniszterségének története.

— **IDŐPROGNÓZIS.** Hűvös idő, a déli és keleti részeken még esővel. Távolabbi kilátások: néhány napon belül javulás.

— Ifjabb Pizo János kúntetéssel bányamérnöki oklevelet szerzett. Az aradi társaságok egyik rendkívül rokonszenves, közkedvelt fiatal tagja, ifjabb Pizo János belépett a diplomás mérnökök sorába. Ifjabb Pizo János tanulmányait Leobenben folytatta le és ott szerezte meg kúntetéssel a bányamérnöki oklevelet. A fiatal mérnök Pizo Jánosnak, az aradi erdészeti főfelügyelőség igazgatójának fia, aki Arad társadalma előtt általános becsülésnek és köztisztelőnek örvend.

— Az aradi árvízkatasztrófia fényképsorozata a kormány előtt. A város vezetősége a napokban megbízást adott Curticeanu István, ismert aradi fényképésznek, hogy felvételeket készítsen az aradi árvíz sújtotta területekről. Ezt a fényképsorozatot a város a kormányhoz terjeszti fel, hogy Bucurestiben fogalmat alkothassanak maguknak az illetékes körök arról, milyen rettenetes pusztítást vitt véghez az ár. Curticeanu végigjárta a város határát és a körutja során elkészített fényképeket ma nyújtotta be a város vezetésének. A jól sikerült fényképsorozatot Serbanu György dr., megyei prefektus ma délután magával vitte Bucurestibe. Itt írjuk meg egyébként, hogy azon hír, amely szerint Curticeanu István visszaadta ipar engedélyét és megszüntette fényképész-műtermét, nem felel meg a valóságnak, mert az ismert fényképész továbbra is folytatja iparát.

Mindenki figyelmébe!

Magyar okiratok román nyelvre való hiteles fordítását, kérvények, beadványok és nyomtatványok román szövegezését és fordítások hitelesítését esküszöm

Mitra I. Sándor,

törvényszéki hitas román-magyar, magyar-román fordító és tolmács ARAD, Bulevardul Regele Ferdinand No. 5. (Az udvarban jobbra).

— **Temesvárra helyezett lippal rendőrkapitány.** Giuchici György lippai rendőrkapitányt felettes fóruma, szolgálati érdekből elhelyezte Temesvárra, magasabb szolgálati minőségbe. Helyébe Mutu János rendőrkapitányt nyert kinevezést Lippára.

— **A képviselői fizetéseket is csökkentik Magyarországon.** Budapestről jelentik: A képviselőház több hozzászólás után ma elfogadta a képviselői fizetések hat-, a választott tisztviselők fizetéseinek pedig öt századékkal való leszállításáról szóló javaslatot.

— **Családirto sikkasztó.** Magdeburgból jelentik: Kaiser Pál, betegszégyező pénztári tisztviselő gázal megmérgezte feleségét, kisleányát, azután felakasztotta magát. Tettét azért követte el, mert nagyobb összeget sikkasztott és félt hogy tettét felfedezik.

Megindul a ruhagyűjtés Aradon az árvizkárosultak számára

A gyűjtés sorrendje — Újabb adományok az árviz által sújtottaknak

Az árvizkárosultakat segélyező bizottság kéri a Szabadság-tér és a Bohus-palota lakóit, hogy csütörtök délelőtt 10 óráig a házmesterhez sziveskedjenek leadni becsomagolva és leltárral ellátva, ruhaadományait.

Az adományokért csütörtök délelőtt tíz óra után csengőszóval jelentkeznek a cserkészek, akik azokat nyugta ellenében átveszik. A csütörtöki nap folyamán délelőtt tíz órától Anhaltzer Ignác és Genser mérnöknek járják be a Bulev. Regina Maria (volt Andrássy-tér) házait. Pénteken reggel tíz órától dr. Vörös Lászlóné és Stefanescu mérnöknek keresik fel a Str. Bratianu (volt Weitzer János-ucca), Strada Eminescu (volt Deák Ferenc-ucca), Str. Baritiu (volt Rákóczi-ucca) és Str. Alexandri (volt Salacz-ucca) házait. Ugyancsak pénteken délelőtt tíz órától Anhaltzer Ignác és Genser mérnöknek bejárják a Str. Marasesti (volt Kossuth-ucca) és Strada Consistoriului (volt Batthyány-uccát.) Az árvizkárosultak javára folyó gyűjtés megkönnyítése céljából a gyűjtő hölgyek arra kéri a fenti uccák házainak lakóit, hogy adományait csomagolva adják át a házmesternek, leltárral és névvel együtt. A gyűjtő hölgyek az átvett csomagokról elismervényt adnak az átvevő nevével ellátva.

Azoknak a mellékuccáknak lakóit, ahová a jótékony egyletek megbízottjai nem mehetnek el, arra kéri, hogy adományait juttassák el a Városháza 31. számú szobájába, ahol a felsegélyező gyűjtőakció központja van.

A mai napon dr. Vörös Lászlóné és Stefanescu mérnöknek a következő pénzadományokat juttatták el kiadónivatalunkba:

Probst Böske	100 lej
Porzsolt Kálmán igazgató	100 „
Volt Fábán-ucca 1.	100 „
N. N.	50 „
N. N.	40 „
Volt Fábán-ucca 1.	40 „
N. N.	20 „

Osszesen: 450 lej

Eddigi gyűjtésünk 43.900 lej

Osszesen: 44.350 lej

— **Román—jugoszláv megegyezés a Bega-csatorna ügyében.** Bucurestiből jelentik: A szenátusban ma tárgyalták azt a törvényjavaslatot, amely a román—jugoszláv megegyezést tartalmazza a Bega-csatorna ügyének rendezése kérdésében.

— **Pilsudsky lengyel marsall Bucurestiben.** Bucurestiből jelentik: Ma délelőtt 11 órakor Bucurestibe érkezett Pilsudsky lengyel marsall, akit a pályaudvaron a kormány, a hadsereg és a hatóságok számos előkelő képviselője fogadott.

Selymet és szövetet gyári áron árusít

Serilana

MINORITA-PALOTA.

— **A Zeppelin visszatért amerikai utjáról.** Friedrichshafenből jelentik: A Graf Zeppelin visszatért idei. második délamerikai utjáról és ma reggel kötött ki a friedrichshafeni repülőtéren. A Graf Zeppelin utját 100 óra alatt tette meg.

— **Két és fél milliárd dollár az Egyesült-Államok deficitje.** Londonból jelentik: Az Egyesült-Államok pénzügyi deficitje a pénzügyi év végéig előreláthatólag eléri a 2 és fél milliárd dollárt.

Poloskairást, parketta tisztítást végez
LOVAS, Strada Oituz No. 111.

— **Javult Schwartz Imre állapota.** Általános részvételt váltott ki Schwartz Imre volt aradi borkereskedő és a marosvásárhelyi börgyár volt igazgatójának öngyilkossági kísérlete. A szerencsétlen ember, mint jelentették, tegnap délelőtt kilenc órákor rokonának, Guttmann Aladárnak a Fischer Eliz-palotában lévő másodemeleti lakásáról, idegrohamában levetette magát. Az orvosok megállapítása szerint, külső sérüléseket nem szenvedett, ellenben jobb medence-csontja eltört és a zúzódások következtében súlyos belső vérzés állott be. Eppen ezért tegnap délután operatív beavatkozás és vérátömlesztés vált szükségessé, ami sikerült is. A műtét következtében Schwartz Imre állapota, amely délután még válságos volt, az éjszaka folyamán javult és kezelőorvosainak véleménye szerint, ha váratlan komplikációk nem következnek be, sikerül megmenteni az életnek. Schwartz Imre felesége, akit férje tragédiájáról még a tegnapi nap folyamán azonnal értesítettek, ma hajnalban Kolozsvárról Aradra érkezett. A szerencsétlen uriaszonyt teljesen megtörték az események, azonban annak ellenére, hogy az éjszaka folyamán nem aludt, ma szinte az egész napot férje ágya mellett töltötte. Schwartz Imre, úgy, mint tegnap, a mai nap folyamán is eszméletlenül volt.

— **Meghalt Perlmutter Izsák magyar festőművész.** Budapestről jelentik: Hosszas szenvedés után ma este a Korányi-szanatóriumban meghalt Perlmutter Izsák, a világhírű magyar festőművész.

— **Pénteken nyílik meg az új aradi állami vegyvizsgálóállomás.** Az aradi állami orvosi és higiénikai laboratórium munkálatai befeződtek. Nica dr. igazgató-főorvos az új aradi egészségügyi intézmény megnyitását folyó hó 15-re, péntekre tűzte ki. Az új egészségügyi intézmény — mint ismeretes — az egykori Elite-mozi épületében nyert elhelyezést és megnyitását a temesvári egészségügyi vezérfelügyelő és képviselője is meg fog jelenni. az aradi közegészségügyi intézmények és a hatóságok képviselőin kívül.

— **Kisiklott egy japán katonaszállító vonat.** Londonból jelentik: Karbintól mintegy 17 kilométerre robbanás következtében egy japán csapatszallító vonat kisiklott és 11 tiszt életét veszítette, míg 19 súlyosan megsebesült.

— **Lezuhant egy pilóta.** Rómából jelentik: A centocellei repülőtéren egy katonai repülőgép rakétavető készüléke megsérült és a repülőgépen lévő rakéták felrobbantak. A pilóta-kapitány ejtőernyővel kiugrott a gépből, az ejtőernyő azonban csak félig nyílt ki és a szerencsétlen pilóta lezuhant és azonnal szörnyethalt.

— **Véres bányászti tüntetések.** Prágából jelentik: Véres harcok törtek ki Brűx és Borkau bányavárosokban a sztrájkoló bányászok és a csendőrok között. A bányászok sztrájkot proklamáltak és Brűxben gyűlést hirdettek, amelyre körülbelül ötezer bányász vonult fel. A csendőrség és katonaság feltartóztatta a tömeget, amely valósággal letaposta a kordont. A karhatalmat véresre verték, majd a pályaudvarhoz vonultak, ahol felszakították a vasuti sineket és barrikádokat emeltek. Ezután vasdarabokkal hajigálták a katonákat és csendőroket. Végül is tüzet adott le a karhatalom és ennek eredménye három halott és 15 sebesült volt. Borkauban hasonló véres jelenetek játszódtak le, itt a sortüz négy halottat és számos sebesültet produkált. A bányavárosokban hatalmas izgalom uralkodik.

— **Ischiásnál egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvíz reggel éhgyomorra véve előmozdítja a gyomor és a belek működését s könnyű székletet biztosít.** Orvosi tapasztalatok dicsérik a Ferenc József viz azon kitűnő hatását, amelyet vese-, hólyag-, prostata- és végbélbajoknál is kifejt. A Ferenc József keserűvíz gyógyszer-tárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

— **Német tanfolyam.** Értesítjük a Magyar Ott-hon német tanfolyamának hallgatóit, hogy a német óra f. hó 14-én, csütörtökön este 9 órakor meg lesz tartva.

Megkezdik Aradon az adóhátralékok kíméletlen behajtását

Szigoru miniszteri rendelet utasítja az adóhivatalokat az adók behajtására

A pénzügyminisztérium szigorú tartalmú rendeletet küldött az aradi pénzügyigazgatóságához, amelyben utasítja az adóhivatalokat, hogy **április 15-ikétől a legszigorúbban hajtsák be a második évnegyedre esedékes adóösszegeket.** Az adóhivatal a miniszteri rendelet alapján pénteken **tíz adóvégrehajtót küld szét a városba,** akik felkeresik mindazokat az adózókat, akik hátralékban vannak és a ki nem fizetett adóösszeg erejéig **foglalásokat, eszközöket.** Az adóhivatal közlése szerint a minisztériumnak ez a szigorú rendelkezése főként azokat az adófizetőket érdekli, akik kisebb összegeket fizetnek adó címén, mert a nagyvállalatok, bankok és kereskedők majdnem kivétel nélkül kiegyenlítették már az első félére esedékes adóikat.

A foglalások megtörténte után, amennyiben az esedékes adókat a legrövidebb időn belül nem egyenlítik ki, az adóhivatal a lefoglalt tárgyakra megtartja az árverést.

— **A Lindbergh-babért fizetett bankjegyek után is nyomoznak.** Londonból jelentik: A „Daily Mail” cikket közöl, amely szerint Londonban sikerült megtalálni azoknak a bankjegyeknek néhány darabját, amelyekkel Lindbergh a gyermekrablót ki fizette. A lap szerint a newyorki rendőrség egy embere rövidesen több európai fővárosban nyomoz majd az ügygel kapcsolatban.

— **Az Aradi Nyugdíjasok Kölcsonös Segélyező Egyesületének hivatalos közleménye.** Közöljük, hogy a CFR központi pénztáránál a folyó évi április havi nyugdíjak kifizetése a következő sorrendben fog eszközölni: Folyó évi április hó 15-én, azaz pénteken A-tól M betűig és április hó 16-án N-től végig a CFR és volt MÁV nyugdíjasok. Folyó évi április hó 18-án, azaz hétfőn A-tól M betűig és április hó 19-én, azaz kedden N-től végig a volt Acsev. nyugdíjasok. A kifizetés pénteken délelőtt 9 órától délután 1 óráig és 4 órától fél 7 óráig, a többi napokon pedig délelőtt 8 órától 1-ig és délután 4 órától fél 7-ig fog eszközölni. Kérjük t. tagjainkat, hogy a tagdíjakat a fizetésnél jelenlévő pénztárnokunknál, avagy hivatalos helyiségünkben (Str. 29. Decembrie No. 1. (volt Hasszinger-ucca) befizetni szíveskedjenek. Elnökség.

Élet- és munkakedvét fokozza az Ovomaltine.

— **A cserkészek felhívása.** Az árvízkarosultak érdekében dolgozó jótékony egyesületek vezetőit felkérjük, hogy ha szükségük van a cserkészek szolgálataira — amit különben több egyesület igénybe vett — értesítsék a cserkészvezetőséget: (Bulv. Reg. Ferdinand 25., I. em.) holnap, csütörtök d. u. folyamán. A kívánalmakat a cserkészek legnagyobb készséggel teljesítik. Az egyesületek pontosan jelöljék meg, hogy hány cserkésze, milyen időben és milyen munkára van szükségük.

— **Az Arad és Aradmegyei Köz- és Magánalkalmazottak Nyugdíj Egyesülete.** Értesítjük a CFR által fizetett összes nyugdíjas kartársainkat, hogy a nyugdíjfizetési listák kiérkeztek, ennélfogva a nyugdíjfizetések április hó 15-én, pénteken veszik kezdetüket az alábbi sorrend szerint: 15-én, pénteken, a volt MÁV-isták és a CFR által nyugdíjazottak, délelőtt 9-től délután 1-ig, délután 4-től fél 7 óráig A-tól N-ig, 16-án, szombaton a volt MÁV-isták és a CFR által nyugdíjazottak délelőtt 8 órától délután 1 óráig N-től végig. 18-án, hétfőn, a volt Acsev-isták délelőtt 8-tól 1-ig és délután 4-től fél 7-ig A-tól M betűig. 19-én, kedden, a volt Acsev-isták délelőtt 8-tól 1-ig és délután 4-től fél 7 óráig, M-től végig. Felkérjük azokat a kartársakat, akik nyugdíjkonnyvecskéjüknek (Livret) az árvíz miatt nincsenek birtokában, jelentkezzenek, mert a Divizia főnöke két táviratot intézett a Casa Muncii vezérigazgatóságához, engedélyt kérve a nyugdíj kifizetésére. Kérjük a sorrend pontos betartását. Elnökség.

— **Az aradi Gutenberg-dalkörnek** a Kulturpalotában rendezendő diszhangversenyét május 7-re halasztották. A tiszta jövedelem egy részét az árvízkarosultak felségélyezésére fordítják.

GRAZER WAGGON- UND MASCHINEN-FABRIKS- ACTIENGESSELLSCHAFT VORMALS JOH. WEITZER

AUSTRIA, GRAZ (236)

GRAZI KÉTUTEMŰ DIESEL-MOTOROK

8 lóerőtől kezdve.

GRAZI NÉGYŰTEMŰ DIESEL-MOTOROK

25 lóerőtől kezdve.

Romániai képviselő:

JACQUES PAUCKER

BUCUREȘTI, Str. Brancoveanu 9.

Timisoara — Chisinau.

Rohamosan apad a Maros

Jelentés a mai vizállásról --- A viz lassan távozik Mikalakáról --- Zsigmondházán még súlyos a helyzet --- Elpusztult virágkertészetek

Az aradi folyammérnökség jelentései a mai nap folyamán is a Maros további rohamos apadásáról számoltak be. Gyulafehérváron 108. Soborszában 370, Radnán 356 volt a Maros vizállása. Aradon a vízszint apadása a következő fázisokat mutatta: éjjel két órakor 426, reggel 6 órakor 418, déli 12 órakor 408, esti hat órakor 396 centiméter. Az apadás gyors tendenciája állandónak mutatkozik.

Az ár egyébként befejezve romboló munkáját, majdnem teljesen visszavonult Ó-Miklakán. Az országot több helyen történt átvágásával sikerült a víz nagyrészt levezetni és jóformán csak most bontakozik ki teljes méreteiben a nagy pusztulás. A lakosok egyrésze már megkezdte a romok eltakarítását, szedgetik le a még ép cserepeket az összeroncsolt tetőkről, válogatják a használható téglákat és faanyagokat. Nagyon kevés az, ami az ujonnan meginduló építkezéseknél is használható lesz, mert a házak összeomlásánál a téglák és cserép nagyrésze darabokra zúzódt. Beköltözésekről egyelőre szó sem lehet, miután a házak csaknem kivétel nélkül lakhatatlanok.

Zsigmondházán a helyzet még nagyon kis mértékben javult csak. Bár az állami iskolánál elszakított gátat megjavították, a tulsó oldalon, a cukor-gyárral szembeni részen három helyen is ömlik be a sebes ár, amely Mikalakáról elsodort házfészket és butordarabokat hoz magával. Itt ugynevezett sarkantyú képződött és még azokat a házakat is, amelyeket eddig megkímélt az ár, pusztulás fenyegeti, ha hamarosan meg nem javítják a gátat. Ennek viszont főakadálya az, hogy nem áll elég anyag és munkás rendelkezésre. Egyetlen csónak közlekedik itt a vizen és menti a még menthető ingóságokat.

Hatalmas pusztítást végzett az ár a zsigmondházi virágkertészetekben is. Főképpen Pauzár Sándor aradi virágkereskedő cég szenvedett többszáz ezer lejes kárt. A cégnek kilenc holdas kertészete volt és az árvíz úgy szólván mindent elpusztított, virágágyakat, ezüstfenyő-táblákat, gyümölcsfákat, drága délszaki növényeket. Elsodorta a víz Pauzárék aranyhal-tenyészetét is a teljes halálállományal. Jelentős anyagi kár érte a Weil-féle virágkertészetet is, amelyben szintén nagy rombolást vitt véghez a pusztító árvíz.

Lippa katasztrófája

Lippánál a Maros fokról-fokra apad. A város belső uccáitól eltakarodott az ár, cirka 50 centiméteres járhatatlan iszapréteget hagyva vissza a főtéren. A belváros kertjeiben azonban még mindig méteres víz hullámszik és a

— **Tovább folynak a kihallgatások a feketeszesz-ügyben** Ludosan Miklós vizsgálóbíró a mai napon, — mint az Aradi Közlöny megírta — átvette a további vizsgálat vezetését a feketeszesz-ügyben. Az első kihallgatást szintén a mai napon kezdte meg és Varga Antal nagyváradi szeszgyári igazgatót idézte be, aki vallomásának megtétele után visszautazott Nagyváradra.

szinültig telt pincékből a tüzoltóság motorfecskendővel szivattyuzza ki a vizet.

A külvárosokban végzett szörnyű pusztítás képe csak most kezd igazán kibontakozni a maga borzalmasságában, mert egyes helyeket eddig még csónakon sem lehetett megközelíteni az áradat iszonyatos sodra miatt.

Az örökké gyászos emlékeztető árvíz-katasztrófával kapcsolatban nem lehet megfejteni annak hőseiről, akik haláltünetű elszántsággal vettek részt a mentési munkálatoknál. Lippán és Radnán: Vasek Antal, Höffler Márton, Vasiescu István, Lidolt Károly, Fekete Tamás, Ifj. Kraszl Endre és Niki János voltak azok, akik a veszedelem első perceitől kezdve, napokon keresztül szakadatlanul dolgoztak és emberi életeket, vagyontokat mentettek ki a biztos pusztulásból. Közülük Höffler Márton több helyen megsebesült, amellet, míg a mások életét, vagyonát mentette meg, addig az ő házacska, egyetlen vagyona áldozatul esett a víznek.

Az árvízkarosultak felségélyezésére nagy szabású társadalmi akció indult meg Lippán-Radnán. A jótékony egyesületek nemzetiségre és felekezetre való tekintet nélkül vállaltak buzgólkodnak, hogy a hajléktalanná vált polgártársakat legalább a kezdet nehézségein segítsék.

Gátadót tervez Aradváros

Az aradi pénzügyigazgatóságon ma megjelent a városi adóhivatal egy megbízottja, aki a városi hatóság az iránti megkeresését terjesztette elő a pénzügyigazgatónak, hogy bocsássa a polgármesteri hivatal rendelkezésére az aradi adófizetők kimutatását, amelyen az idén kirótt adóalap is fel van tüntetve. A megkeresés alapján az aradi pénzügyigazgatóság az adókövető-bizottságok dossziájának segítségével külön kimutatásokba foglalta a kivett házádot, a kereskedők és iparosok, valamint a szabadfoglalkozásúak adóját.

A globális adó végösszege Aradváros területén évi 110 millió lejt tesz ki. A polgármesteri hivatal megkeresése szerint ugyanis a város ugynevezett gátadó kivételét tervez, melyet a pénzügyigazgatóság által megállapított adóalaphoz viszonyított kulcs szerint vetnek ki. A gátadó jövedelméből, a város tervei szerint, teljesen átépítik a törvényszék és a vár hídj között lévő gátszakaszt, amely, mint emlékeztetés, a mostani árvízveszedelem alkalmával mutatkozott a legkevésbé ellentállóképesnek és csak a város polgárságának önfeláldozó munkája mentette meg a belvárost az árvízveszedelemtől.

Rendes béli működését az Artin dragée biztosítja.

— **Dr. Lakatos szanatóriuma, Baden bei Wien,** a tavaszi idényben, dacára a teljes üzemnek, mérsékelt árakon ad teljes ellátást betegeknek és üdülőknak. Az összes gyógytényezők, — külön szivostály, dr. Singer Richard egyetemi m. tanár vezetése alatt, — elsőrangú diétás konyha, szórakozások és saját hangos mozi állanak rendelkezésre.

gazda — Eltűnt egy fiu és egy leány — Tizenkét fosztogató a rendőrség őrizetében

Egy harmadik eset, amelynek szereplői egyelőre névtelenek. Az egyik mikalakai paraszt a víz beömlésekor fiát és leányát az istállóba küldötte, hogy a két tehenet és disznókat kihozzák. A gazda felesége pedig az ingóságokat csomagolta. Az ár olyan hatalmas erővel jött, hogy a gazdának el kellett feleségével együtt menekülnie. A fiu és a leány nyomtalanul eltűntek, a ház pedig romokban hever. Sikerült-e elmenekülniök, vagy pedig a romok alatt lelék halálukat, egyelőre nem tudni. A beomlott házak romjainak eltakarításakor kapták meg erre a feleletet a kétségbeesett szülők.

Izgatott csoport áll a közelben, egy síró asszonyt vesznek körül az emberek:

Ézideig még nem tudni, hogy a temesvári kerület eleget fog-e tenni az aradi szövetség meghívásának, egy azonban bizonyos, hogy sokkal helyesebben tennék, ha a temesváriak a bajnoki mérkőzésüket nem tudnák elhalasz-

Mindkét Mihalakán remélnék az emberek. Segítőkezet várnak, hogy mielőbb megkezdődhessen az újjáépítés. Vajon sokáig kell várnok...?

Marosi Rudolf.

O A müncheni Wacker Aradon és Temesváron játszik májusban. A turán lévő Ripensia csapata Franciaországban utolsó mérkőzését májusban játsza le, Lille-ben, a város válogatottja ellen, majd ezután Németországba utazik a temesvári profi-csapat, ahol május 7-és és 8-án a müncheni Wacker rendezésében két meccset abszolvál. A müncheni két napi vendégszerepléssel kapcsolatban a tura vezetői egy oly értelmű megállapodást akarnak létesíteni, amely szerint május 15-re és 16-ra revánsan látná vendégül a Ripensia a Wackert, amely első nap Aradon, míg másnap Temesváron mutatná be a német labdarúgás fejlettségét.

Az aradi árviz hősei

Arad rendőrségének önfeláldozó munkája --- Kik működtek közre Arad megmentésében

Sokan voltak az aradi árviz önfeláldozó hősei, akik napokon keresztül, hidegben, esőben, sárban, szakadatlanul dolgoztak, hogy megmentsek Aradot. Talán nem is sikerült mindegyiknek nevét feljegyezni, hiszen a munka lázas sietségében ez lehetetlen feladat lett volna, de kötelesség mindenki nevét megörökíteni, akiket az erőtetett tempó közepette feljegyeztünk.

Mindenütt, ahol veszély volt, láttuk Moga Romul dr. rendőrkvesztort, aki ha kellett, parancsolt, rendet teremtett, de ha szükség volt rá, maga is nekiállt földet lapátolni vagy homokzsákokat cipelni. Mindegy volt, éjszaka vagy nappal, Moga dr. egy héten keresztül, amíg a veszély tartott, nem ismert pihenést. Vele együtt dolgozott a rendőrtiszt kar, Crisan Emil, Adamovics Péter, Mangra Vazul, Margescu Barbat, Negoescu, Cerces komiszárok, valamint Köller, Minajlovics, Tascu Romul, Chirilia, Zevelenta, Mona rendőrségi tisztviselők. Mindegyik szép munkát végzett és különösen Crisan Emil volt az, aki napokon keresztül, szakadatlan, pihenést nem ismerve munkálkodott.

A rendőrség napiparancsa

Moga Romulus dr. rendőrkvesztor különben a mai napon napiparancsot bocsátott ki, a melyben a legmesszebbmenő köszönetét és elismerését fejezi ki a rendőrszetteknek, a rendőrség tisztviselőinek és a rendőrlégénységnek azért az áldozatkész és fáradhatatlan munkáért, amelyet az árvizveszély napjaiban kifejtettek. A napiparancs elsősorban Giurgiu Romul igazgató, Cioreescu Tache szigurancafőnök, Iancu Traian igazgató, Slavu Ilés, titkár és Mladin Jenő komiszárról emlékezik meg.

Megörökítésre méltó munkát végeztek az Asifagyár mérnökei, akik a Kulturpalotánál levő gát megerősítésével ugyszólván megmentették a belvárost a pusztulástól. Schapira és Vigvázó igazgatók vezetésével Dan, Sculi, Segal, Ranitzky, Stemanescu és Reiter Iván

mérnökök dolgoztak önfeláldozóan.

A mentési munkálatoknál nem szabad megfeledkezni dr. Botis Aurél orvostól, aki dr. Salamon I. Bélával együtt dolgozott fáradhatatlanul Mikalakán, majd később Zsigmondházán. Mindketten több ízben kockáztatták életüket a mentési munka során. Itt dolgoztak lelkesen Messer Frigyes és Messer István is. Az aradi katolikus cserkészek díszreteres működését az egész város társadalma ismeri és méltányolja. Itt Szöcs Didák és Horváth Miklós minorita-rendi szerzetesek és Balogh vezették a mentést. Az aradi román cserkészek 17 tagú csapata Magyary Béla vezetésével fejtették ki leröltetett munkát, míg a zsidó cserkészek dr. Merksammer Imre, Neuländer Harry és Schillinger vezetésével dolgoztak. A zsidó cserkészcsoport tagjai: Ferenczi Bernát, Spitzer Márton, Klein Lipót, Klein Nándor, Hammer Dezső, Krausz László, Weinberger, Dáskál Jenő, Wolf Sándor, Katz Tivadar, Mát Elemér, Lebovics Ernő, Kohn Sándor, Farkas Babi, Dávid Kálmán, Klein Pál, Glanz M., Komlós és Poliak Sándor. A Hellas tagjai a mentésnél tüntették ki magukat.

Nagyszerű teljesítményt végeztek Quirini Ferenc, Ritt Zoltán, Czégka Tibor, Varga János, Maris Sebestyén és Varga Imre. A Gloriapályánál levő gátnál kitüntették magukat fáradhatatlan munkásságukkal Bozgan György, Marianut Aurel, Opresan, Pancotan György és Mager Péter. Mikalakán Marsieu János görög keleti lelkész az utolsó percekig helyén maradt. A mikalakai község házában, az ár közepén intézkedett fáradhatatlanul. Mellette Crisan János előjáró, teljesített lelkiismeretes, buzgó szolgálatot. Marsieu lelkész és Crisan községi gárdát létesítettek, Crisan rendőrkapitánnyal együtt és vigyáztak arra, nehogy lábra kájon az állandó fosztogatás. Sok embert mentettek ki a házakból. Tudorán János, Todor Stana, Stoian Vasil és Alexa Avram mikalakai lakosok gárdája teljesítette szépen a vezetői utasításait.

Külön meg kell emlékeznünk az aradi villanygyárról és annak vezetőségéről. Szinte elképzelhetetlen az a pánik, amely akkor tört volna ki, ha a gyár vezetőségének nem sikerült megakadályozni, hogy az ár behatoljon a villanytelepre. A mentési munkálatok a fáklyafény mellett féloslyan gyorsasággal sem haladtak és az uccai világítás hiánya alaposan meggyengítette volna a közbiztonságot. A gyár tisztviselői és alkalmazottai Mateescu István vezérigazgató, Gheorghiu és Iovita igazgatók, valamint Diósszilágyi főmérnök vezetésével az első perctől fogva helyükön állottak és nem elégedtek meg azzal, hogy a vasuti töltés megerősítésén dolgoztak, hanem külön gátat emeltek a villanygyár elé, hogy minden eshetőségre biztosítsák Arad villanyellátását.

Elismerés illeti a telefonközpontot

Kimerítő szolgálatot végeztek az aradi telefonközpont fáradalmat nem ismerő tisztviselői, akik lehetővé tették, hogy az ilyenkor oly fontos és nélkülözhetetlen gyors hírszolgálatban pillanatnyi fennakadás sem álljon be. A gátakon dolgozó bátor férfiakat élelemmel, meleg itallal látták el Arad kereskedői. Az Ilés-uccai védgáton dolgozó önkéntes munkásokat Stanoi Béla cukorkakészítő sziv. rösítővel, Majer Nővérek cigarettával, Naschitz Ede cég élelmiszerekkel és meleg italokkal, Pelc Rezső és József, Plank Pál, Kolonics kereskedők élelmiszerekkel, Urs Mihály, Szilvágyi borkereskedő itallal, Stein Ferenc itallal és cigarettával, Milinkovics pék kenyérrel, Prasz cipész-mester élelmiszerekkel és itallal látták el.

És a felsoroltak mellett Aradnak még sok száz polgára járult hozzá a két keze munkájával, adományával, tehetségével ahhoz, hogy a mindnyájunk számára drága várost, Aradot megmentsek a biztos pusztulás karmaiból.

Figyelem!

Figyelem!

Keresek megvételre

bérházat 800.000 lejtől 1.200.000 lejig, magánházakat 200.000 lejtől 1.000.000 lejig

OMNIA

Ingatlanforgalmi iroda Arad, Bul. Reg. Maria 24.

FORUM

Betönik a mikalakai gátakat

A mikalakai árvizkárosultak aláírásával kaptuk ma a következő levelet: „Kérjük a tekintetes Szerkesztőséget levelünk közzétételére, hogy ezután hívjuk fel az aradi hatóságok figyelmét az alábbiakra: A Maros vize Ó- és Új-Mikalaka legnagyobb részét elborította. A visszamaradt vízmennyiség lefolyásának szabadatételére átvágták négy helyen az országutát és több helyen az országutat átszelő és Temesvár felé haladó vasuti töltést. Tegnap délután 4 óráig a víz átlagosan 10 centimétert apadt óránként. Délután 4 órakor azonban megjelentek a vasuti osztálymérnökség munkásai, akik a töltés átérészeit, egyetlen 80 centiméteres rés kivételével, betönik. Ennek következtében a községet borító vízmennyiség lefolyását megakadályozták, amely megállapíthatólag az esti órákban ismét emelkedett. Tekintettel arra, hogy a köházak még ellenállanak ugyan a víznek, azonban, ha az rövid időn belül nem nyer lefolyást, úgy a még épen álló házak is veszélyeztetve vannak. Tudomásunk szerint a CFR osztálymérnökség azért töltötte be a pályafest átvágásait és hagyta meg az egyetlen átérést, amely a hatalmas víztömeg átengedése elégtelen, mert Temesvár felé a legrövidebb időn belül fel akarják a közvelel forgalmat Aradról venni. Csúpan csak arról van szó, hogy maximum 24 óráig hagyják még a vasuti töltések több helyen történt megnyitását, mert a másfél méteres víz, óránként 10 centiméteres apadás mellett, fél nap alatt teljesen elvonul Mikalaka uccáiról.

Több mikalakai árvizkárosult.

Színház - Irodalom - Művészet

* Gelinek Lotte növendékeinek hangversenye az árvizkárosultak javára. Gelinek Lotte, az ismert bel-canto énekesnő értékes művészi programját keretében hangversenyt rendez az árvizkárosultak javára. Gelinek Lotte növendékeinek vizsga-előadása minden esztendőben eseményt jelent Arad zenekedvelő közönsége számára és így természetesen, hogy az idei koncert iránt máris őszinte érdeklődés nyilvánul meg városunkban. A hangverseny vasárnap, 17-én este fél 9 órai kezdettel folyik le az aradi Minorita Kulturház nagytermében és a koncert teljes jövedelmét az árvizkárosultak felségélyezésére fordítják. A növendék-hangverseny keretében beállított énekszámokat, a jótékony célra való tekintettel, dr. Stauber Andorné kíséri zongorán. Közreműködnek: Salamonné Margit, Vancu Olympia, Stauber Vica, Mramor Irma, Frankné Marioara, Küry Klára, Kompa Vilma, Erdős Irén, Neumanné Etel, Reisfeld Baby, Samu Gyula, Lázár Jenő, Weisz Sándor, Budai Károly, Szarvadi József. Jegyek rendkívül olcsó, 80, 60, 40, 20 lejes árakban az Oláh-cégnél válthatók.

* Passiójátékok az aradi színházban. Az aradi plébániai hivatal kezdeményezésére az árvizkárosultak javára megismétlik a nagysikert aratott passiójátékokat. A működvelő gárda, mint emlékeztetés, húsvét előtt hatalmas sikert ért el. Az előadásokat április 24-én tartják meg az aradi Városi Színházban délután és esti kezdettel.

GELINEK LOTTE

növendékeinek hangversenye 17-én este a Minorita kulturházban az árvizkárosultak javára.

Jegyek: OLÁHNAL.

FILM KOZLÖNY

Flagrant-delict

(Betörők)

Zenés vígjáték bemutatója a Corso-moziban.

Megzenésített házassági komédia. Ez a meghatározás illik leginkább erre az eleven, lüktető tempójú, hol hangulatos, romantikus, hol meg kacaglatosan kedves filmoperettre. A szerelem és dal hazájában játszódik le a film bájos meséje. A szeszélyes, bolondos Renée asszony pipogya, jelentéktelen férje mellett mindig a hősről, a bátor lovagról álmodik, ha nem is a granadai torreador, de legalább egy betörő, elszánt kalandor legyen. Álma valóra válik, megjelenik a várva-várt lovag, Durand, a fiatal gavallér személyében, aki rendkívül gáláns, gentleman-betörőnek bizonyul és nem is visz el mást magával a Sérigny-villából, mint Renée asszony szerelmes szívét. Itt bonyolódik a cselekmény mindaddig, míg rengeteg ötletes, kitűnően megrendezett és frappáns beállítású jelenet után a megnyugtató happy-endhez el nem érkezik. A szereplők külön-külön és együttesen kitűnő elismerést érdemelnek. Lilian Harvey temperamentumos, bájos és szeszélyes, mint egy kobold, Willy Fritsch elegáns, finom és megnyerő a gentleman-betörő szerepében. Dumontier habagyáros kacagató figuráját a mókás Ralph Arthur Roberts hozza ki, míg a pipogya férfi szerepét Heinz Rühmann alakítja kedvesen és természetesen humorral. Kurt Gerron, Paul Henckels és a magyar Sima Oszkár egészítik ki a kitűnő együttest. A rendező Hans Schwartz nem először arat őszi sikert produkciójával a filmoperett terén. A behízsgolt, fülbemászó melódiáért Friedrich Holländer-nek tartozunk elismeréssel, míg az eredeti, hamisítatlan francia humort, a mely a szűzsén végigvonul, Louis Verneuil, a népszerű bohózszerző szolgáltatja.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

A módosított konverziós törvény, amelyre alkotója sem ismer rá

A törvényjavaslat legujabb formája

Irta: **Dr. Parecz György**

Dr. Parecz György, az ismert fiatal aradi ügyvéd az alábbi érdekes cikkében mutat rá azokra a módosításokra, amelyeket a szenátus a konverziós törvényjavaslaton ejtett.

Eddig azt tartottuk, hogy a román parlamentarizmus legnagyobb hibája az, hogy túlságosan gyorsan, sokszor elhamarkodva, a kérdés kellő tanulmányozása és megfontolása nélkül határoz az ország életébe mélyen belevágó kérdésekben, könnyelműen dönt meg máról-holnapra évszázados tradíciókat.

A konverziós törvény tárgyalása az ellenkező betegség tüneteit mutatja: a halogatás és agyontárgyalás betegsége. A pénzügyminiszter hosszú hónapokkal ezelőtt elkészítette már a mezőgazdasági adósságok szanálásáról szóló törvény tervezetét, a törvényhozás egyik háza, a Kamara már március hó elején megkezdte a javaslat vitáját s a javaslatból még mindig nem lett törvény. A javaslatnak most készült el a negyedik szövege: az első a pénzügyminiszter nyújtotta be a Kamarába, amelynek polgári törvényhozási és költségvetési bizottságai alaposan átgyúrták ezt a szöveget, a bizottságok által módosított második szöveget a Kamara a maga részéről újból lényegesen megváltoztatta. Ez a Kamara által elfogadott harmadik szöveg került a szenátus elé, amelynek pénzügyi bizottsága ismét lényegbe vágó módosításokat eszközölve, megszerkesztette a negyedik szöveget. A végén már a törvény szülőatyja: Argetoianu sem fog ráismerni.

A mezőgazdasági adósságok szanálása

Ezek az elhúzódtott tárgyalások bőséges alkalmat nyújtottak a demagógia érvényesülésére is, amely a módosítási indítványok tömegeiben nyilvánult meg, de emellett a közvéleményben sorra terjedtek el a sok módosítási indítvány nyomán a fantasztikusabbnál-fantasztikusabb hírek, amelyek egyrészt a bankok betétesei között okoztak izgalmakat, másrészt a parasztság tömegeit birták arra az álláspontra, hogy: „Nem fizetünk!” Bármilyen szerencsés megoldást találjon is most már az ország törvényhozása, azt a kárt, amelyet a gazdasági életben ezek a kőszá hírek okoztak, nem lesz képes pótolni.

Ezeknek a híreknek egyensúlyozása és a közönség helyes tájékoztatása a sajtó kötelessége, amelynek eleget akarok tenni akkor, amikor a törvényjavaslatot jelenlegi, a szenátus plénuma elé terjesztett formájában ismertetem.

A mezőgazdasági adósságok szanálásáról szóló, vagy ahogyan a köztudatban szerepel, konverziós törvény rendelkezései alá csak azon mezőgazdasági területek tulajdonosainak adósságai fognak esni, akik részesszolgáltatással, saját kezelésben vagy pedig mással társulva művelik földjeiket, továbbá azok az adósságok is, amelyeknek behajtása céljából mezőgazdasági ingatlanokra, vagy azoknak élő és holt felszerelésére vonatkozólag dologi jogok vannak biztosítva, így minden telekkönyvileg betáblázott kölcsön.

A szanálás alá eső földbirtokosokat a javaslat két kategóriába osztja. Az egyik a kisbirtokosok kategóriája, akiknek 10 hektárjuk, illetőleg Erdélyben 20 holdjuk, vagy ennél kevesebb földjük van s ez vagyonuknak legalább 50 százalékát képezi, a másik kategóriába a közép- és nagybirtokosok tartoznak, akiknek 10 hektárnál (20 hold) többjük van, ugyszintén azok a kisbirtokosok is, akiknek birtokuk vagyonuk 50 százalékát nem éri el.

A kisbirtokosok jogszerű konverzióban részesülnek, tehát adósságaik, nélkül, hogy

azt külön kérik, a törvény közzétételének pillanatától konvertáltatnak, még pedig úgy, hogy adósságaik 50 százalékkal leszállítatnak, a fennmaradó adósság pedig 30 éven belül törlesztendő, évi 4 százalékos kamattal. Azok a mezőgazdák azonban, akik hitelszövetkezeteknek vagy pedig olyan hitelintézeteknek adóssai, amely intézetek betétel 1932 január 1-én legalább is annyit tettek ki, mint alaptőkéjük és legalább is 50 százalékos arányban földművelő falusiaktól, iskolai, egyházi alapítványoktól vagy bármely más nem nyereszkes célzatu egyesülettől származtak s amely intézetek 1 százaléknál magasabb kamatot nem szedtek, csak 25 százalékkal redukáltatnak. A konverzió kedvezményében azonban nem részesülnek azok az adósok, akiknek összes adósságai nem haladják meg hektáronként (2 holdankint) a 300 lejt, ha pedig hitelszövetkezetek adóssai, a 600 lejt.

A kisbirtokosokhoz hasonlóan jogszerű konverzióban részesülnek az agrárreform által földhöz juttatott falusiak is, valamint a telepesek is. Ugyancsak jogszerű konverzióban részesülnek a hadszínterek vidékéről való földbirtokosok, mezőgazdasági birtokaik természetére és terjedelmére való tekintet nélkül. Ez utóbbi intézkedés sok felesleges izgalmat okozott az aradi érdekeltség körében, pedig a törvény szerint hadszínterek vidékének csak azok számítottak, amelyeket az 1920 május 4-én kelt és 1920 május 9-i, 28. számú „Monitorul Oficial”-ban megjelent királyi dekrétum megjelölt, eszerint a királyi dekrétum szerint pedig nemcsak Arad megye, hanem egyetlen egy erdélyi vagy bánáti megye sem, számít hadszínterek vidékének.

Azok a hitelezők, akiknek követelése a jogszerű konverzió alá esnek, kötelesek azokat a törvény közzétételétől számított 2 hónapon belül az adós lakhelyének járásbíróságához bejelenteni, különben elesnek attól a joguktól, hogy követeléseiket akár a konverzióknak alávetett birtokokra, akár azok élő és holt felszerelésére, vagy terményeire érvényesíthessék.

Huszonkét millió a február és március havi elmaradt nyugdíj és fizetés összege

Ujból sürgető táviratot küldött a pénzügyigazgatóság

Az aradi pénzügyigazgatóság ma este újabb táviratot intézett a pénzügyminiszterhez, a melyben az elmaradt nyugdíjak és tisztviselői fizetések folyósításához felhatalmazást kért. Mint emlékeztet, Tataru alminiszter aradi tartózkodása alkalmával 6 millió lej azonnali kiutalását ígérte meg, a vonatforgalom felvétele napján érkezett is 6 millió lej értékű akreditív, azonban a minisztérium ezt még az alminiszter beígért intervenciója előtt küldötte Aradra. A február és március havi tisztviselői fizetések összege 14 millió lejt, míg a nyugdíjak összege 8 millió lejt tesz ki, így tehát a 6 millió lejnek a kiutalása lényegében alig változtat a helyzeten, mivel annak szétosztása után alig marad valami az egyes hivataloknak.

— Kontreminit terveztek 1 milliárd értékű kötvényekkel a newyorki tőzsdén. New-Yorkból jelentik: Szombaton, mint most utólag kiderült, egy szervezett kontreminit-társaság 1 milliárd értékű garanciakötvényeket akart a piacra dobni, azzal a céllal, hogy tőzsdépánikot idézzenek elő. A manővert, amely ugyszólván példátlan lett volna, néhány szenátor ébersége akadályozta meg.

A gazdáknak holnaptól kezdve fizetik ki az exportprémiumot

Az exportőrök április 21-től kapiák meg a prémiumot

Bucurestiből jelentik: A földművelésügyi minisztérium felhívást bocsájtott ki, amelyben közli mindazokkal a gazdákkal, akik export-igazolvánnyal rendelkeznek, hogy csütörtöktől, április 14-től kezdve, megkezdik a nekik járó export-prémiumok kifizetését. Ezeknek a gazdáknak azonban az export-igazolványon kívül, a megyei agrártanácsnak egy bizonyítványát is be kell mutatniok, amellyel igazolja, hogy mily nagy az illető gazda tulajdonában lévő megművelendő földterület és, hogy 1931-ben mily nagy területet vetett be búzával.

Az exportőröknek, vagyis a kereskedőknek járó export-prémiumok kifizetése csak egy héttel később, április 21-én veszi kezdetét. A minisztérium felhívása minden biztonnal meglegedést fog kiváltani az exportőrök között, akik hónapok után, most végre hozzájutnak százazreket és milliókat kitevő követeléseikhez.

— Riasztó hírek a magyarországi takarékbetétek állami igénybevételéről. Budapestről jelentik: Báro Korányi Frigyes pénzügyminiszter a félhivatalos könyomatos utján cáfolja azokat a híreket, mintha a kormány a takarékbetétek egy részét fel kívánná használni az állam céljaira. A pénzügyminiszter szerint ez még csak szóba sem került.

— A cukorrépa ára. Az Erdélyi Cukor-repatermelők Szövetségének aradi tagozata az alábbi sorok közlésére kéré fel lapunkat: A hír'apokban az utóbbi napokban különböző közlések jelentek meg, amelyek a folyó évi cukorrépa árára vonatkozólag teljesen téves adatokat hoznak nyilvánosságra. Szövetségünk a cukorrépatermelő gazdaközönség tájékoztatására közli, hogy a kormány a folyó évi termésű cukorrépa árának megállapításával most foglalkozik és még egyáltalán nem döntött az ár kérdésében. Mielőtt a kormány a cukorrépa árát megállapítja, ezt szövetségünk a lapok utján közölni fogja a repatermelő gazdaközönséggel. Arad. 1932. április hó 13. Az Erdélyi Cukorrépatermelők Szövetségének aradi tagozata nevében: Purgly s. k. elnök; Alföldy s. k. előadó.

Bucurestibe utazó o vasóink figyelmébe!

Az „Aradi Közlöny” Bucurestiben a következő újságkioszkokban kapható:

„Hotel Stanescu”-val szemben (Str. Regalan.)
Calea Victoriei, Picadilly-kávéházzal szemben.
Calea Victoriei és Boulevardul Academie mindkét sarkán.

„Athene Palace” szállodával szemben levő sarkokában.

„Grand Hotel”-lel szemben, a főposta sarkán.

Sorsjegyüzenetek

A. I. Petrosani. 10.11/21 sz. 1882. évi Osztrák Vöröskereszt sorsjegyét 1929 évben kihúzták 32 koronával. A sorsjegy nyereményszelvénye tovább játszik. Egyébként ez a sorsjegy ma már teljesen értéktelen. A nyeremény felvehető: Staatszentral Cassa, Wien, Austria.

Lázár Manó. Közölje címét a Széplaki Takarékpénztár r. t.-vel, hogy levelére válasszolhassanak.

Többek: A Széplaki Takarékpénztár sorsjegyellenőrző irodája szívesen ad közvetlen megkeresésekre is felvilágosítást, kéri azonban: minden esetben válaszbélyeget mellékelni. Az összes bel- és külföldi sorsjegynyereményjegyzékeket állandóan figyelemmel kíséri és kíváncsra felvilágosítást nyújt az Aradi Közlöny olvasóinak a Széplaki Takarékpénztár rt. Berettyószéplak (Suplacul de Barcan jud. Bihor).

A Budapesti Nemzetközi Vásár gigantikus előkészületei

Nagyszerű kedvezmények, olcsó árak, szórakozások várják a vásár vendégeit

A Budapesti Nemzetközi Vásár megnyitásától mindössze egy hónap választ el bennünket és a lázasan folyó előkészületekből, a Városligetben már eddig is felépült színes pavilonok tömkelegéből ítélve bátran állapíthatjuk meg, hogy a májusi Budapesti Vásár az idén sokkal szebb és tartalmasabb lesz, mint valaha. Amikor a lipcei, bécsi és prágai vásár minden erőfeszítés mellett is bizonyos területeken a kényszerű összezsugorodás képét mutatta, a Budapesti Nemzetközi Vásár rendezőse sikerrel meg tudott küzdeni a nehéz viszonyokkal és olyan lendülettel szervezte meg a bel- és külföldi érdeklőségek felvonulását, hogy az idei vásár külső képe és a kiállításra kerülő anyag gazdagsága máris félsikernek könyvelhető el.

A legutóbbi napokban befutott, tömeges jelentkezés új pavilonok emelését és újabb területeknek bekapcsolását tette szükségessé. Az egyes gyáripari, kisipari, agráripari szakmáknak az utóbbi évek budapesti vásáraitól jólismert és joggal népszerűvé vált kiállításait nem is soroljuk fel egyenként, de szükségesnek tartjuk kiemelni az építészeti csoportot, amely a modern, racionális és higiénikus építkezés új vívmányait fogja bemutatni. Hasonló érdeklődésre számíthat a textil-szakma, a vas- és gépipar, a rádiókereskedelem és a villamosipar.

De nemcsak a vásár programja és tartalma, hanem a látogatók számára biztosított rendkívüli és minden eddigieket felülmúló kedvez-

mények is megokolják azt a nagyarányú érdeklődést, mely különösen a szomszéd államokból máris mutatkozik a Budapesti Nemzetközi Vásár iránt. A vásári igazolvány, amelynek árusítását már megkezdtek, olyan kedvezményeket, szórakozásokat és előnyöket biztosít a májusi Budapesti Nemzetközi Vásár látogatóinak, amilyenekkel még egy nemzetközi vásár sem lepte meg a vendégeit. A szokásos utazási kedvezményeket újak tetézik. A külföldi közönség részére a már ismerteken felül még külön utazási kedvezmény is áll rendelkezésre. Háromszor utazhatnak olcsón Budapestről a magyar vidékre. Díjtalan vagy félárú képtári és múzeum-látogatások, gyógykezelési és szórakozási kedvezmények, olcsó ellátás és kezelés kilenc elsőrangú budapesti szanatóriumban és gyógyfürdőben, 25-40 százalékos színházjegyek (Opera, Nemzeti Színház, Kamara-Színház, kabarék, orfeumok), 25 százalékos mozi- és színházjegyek a magyar főváros legelőkelőbb mozgószínházaiban, hasonló kedvezmények díszhangversenyekre. A vásárigazolvány a Dunánnepegyelvel kapcsolatos sétahajózásra, továbbá az Angol parkba és Margitszigetre való csaknem ingyenes belépésre jogosít.

A legérdekesebb ujtások közé tartozik a rádióüzenet közvetítése. A vásár minden látogatója és kiállítója ugyanis személyesen mondhatja a mikrofonba üzenetét hozzátartozóinak és üzletfeleinek. Félperces üzenet díja mindössze 1.50 pengőbe kerül.

Új törvény a kereskedők és iparosok rovására

A törvény módot nyújt arra, hogy a kereskedelem megkerülésével szerezhesse be szükségletét egy társadalmi réteg.

A Kamara egyik legutóbbi ülésén látszólag jelentéktelen törvényjavaslatot szavaztak meg, amely nagy megdöbbenést és egyben tiltakozást váltott ki az ország kereskedelmi és gazdasági köreiből. A javaslatot jóformán a képviselők sem ismerték és azt meglepetésszerűen terjesztették a Kamara elé. A betervezett és a Kamara által meg is szavazott törvényjavaslat arról intézkedik, hogy a Köztisztviselők Szövetségéről szóló törvény egyes paragrafusait a Romániai Polgári Nyugdíjasok Szolidáris Szövetségére (Asociația Solidară a Pensionarilor Civili din România) is kiterjesszék.

A Kamara elé terjesztett törvényjavaslat hetedik paragrafusa pedig a következőképpen intézkedik:

„Mindazok az áruk vagy építési anyagok, amelyeket az egyesület tagjai részére ingatlanok építése céljából vagy pedig vállalatok (intreprinderile) számára bármilyen más célból rendel, mentesek bármilyen vámilletmény alól és a CFR-en, valamint a román folyamszolgáltatón (NFR) ötven százalékos fuvarkedvezményt élveznek. Az ilyen vásárlásokat szolgáló számlák és szerződések pedig mentesek bármilyen bélyeg- vagy bejegyzési illeték alól”.

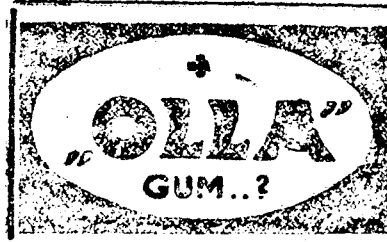
A törvény ellen a gazdasági érdeklőségek máris tiltakozásukat jelentették be, azzal az indoklással, hogy bár a mai viszonyok között az államnak elsőrendű kötelessége a nyugdíjasok támogatása, ez a támogatás mégsem történhetik meg más társadalmi rétegek — a kereskedők és iparosok — rovására. A fentidézett paragrafus által ugyanis teljesen eltörlik a behozatali vámokat mindennemű árura, valamint lehetővé teszik, hogy egy hatalmas réteg a hatalmas adókat és vámokat fizető kereskedelem

megkerülésével szerezhesse be azon szükségleteit, amelyeket külföldi áruk tesznek ki. Ez egy olyan monopólium, amely komolyan veszélyezteti az ország kereskedelmének és iparának érdekeit, azok által az előnyök által, amelyeket a fentemlített egyesületnek biztosít. A javaslat az érdekelt körökben nagy konsternációt váltott ki és az UGIR vezetősége értekezletet tartott, amelyen elhatározta, hogy interveniálni fog a kormánynál a javaslat visszavonása érdekében, egyben pedig mindent elkövetnek, hogy a javaslatot a szenátusban ne szavazzák meg. A nagy feltűnést keltett ügy folytatását az érdekelt körökben felfokozott érdeklődéssel várják.

— Jétrejött a béke a román cukorgyárak között. Bucurestiből jelentik: A cukorkartell kebelében felmerült egyenetlenség végleges elintézését nyert. Mint ismeretes, néhány héttel ezelőtt a botfalusi és a marosvásárhelyi cukorgyár kilépett a kartellból. A kilépés után a Cukorközpont és a két fentemlített gyár között tárgyalások jöttek létre, amelyek most végül is azzal végződtek, hogy a botfalusi és a marosvásárhelyi cukorgyár ismét a kartell kötelékébe lépett.

— Későbbi időpontra halasztották a banktörvény elkészítését. Bucurestiből jelentik: Radian földművelésügyi államtitkár tegnapi szenátusi beszédében említést tett arról, hogy a kormány a közeljövőben banktörvényjavaslatot készít elő, amellyel rendezni kívánja a bankok problémáit és eleget kíván tenni úgy a betétesek, mint a bankok részéről felmerült kívánságoknak. Argetoianu pénzügyminiszter megerősítette Radian államtitkárnak ezt a kijelentését, de megemlítette, hogy a banktörvény megszavazására ebben az ülésszakban még nem kerül sor. A javaslat elkészítésére még nem alakult bizottság, úgy, hogy a banktörvény elkészítése így tehát csak távolabbi időpontra várható.

— Kereskedelmi forgalmunk megkönnyítése Egyiptommal. A Kereskedelmi és Iparkamara hivatalosan közli: Alexandriában megalakult az Office de Relations Commerciales című iroda, amelynek célja az Egyiptommal való kereskedelmi összeköttetések szorosabbá tétele. Ez az iroda készséggel nyújt bárkinek díjtalan felvilágosítást az Egyiptomból exportálható árukra, romániai áruk ottani elhelyezési lehetőségeire, címekre, információkra és bármilyen kereskedelmi természetű érdeklődésre vonatkozólag. Az iroda címe: Office de Relations Commerciales Alexandrie (Égyiptem) Boite Postale Nr. 315.

Orvosi tanács!
Ne legénykedj
„OLLA”
nélkül, nevégy
utáztatokat!

Rádió műsor

— Romániai időszámítás —

CSÜTÖRTÖK, ÁPRILIS 14.

Bucuresti. 13. Gramofon. 18. Dinicu zenekar. Könyű és román zene. 20.40. Gramofon. 21. Vera E. énekesnő dalestje. 21.20. Szimfonikus hangverseny. Vez.: Rogalski. 22.15. Haydn: G-dur londoni szimf. — Budapest I. 10.15. Az I. honvédszázados zenekarnak hangversenye. 13. Déli harangszó. 13.05. A rádió házi-kvintettjének hangversenye. 5. Sándor Margit meséi. 6. A kerti növények magtermesztése. 6.30. Négykezes magyar zongoraióték. 7. Goethe magyar kancellársága. 7.25. Angol nyelvoktatás. 8. Az olimpiai versenyeiről. Dr. Berzeviczy Albert előadása. 8.25. A Mándits szalonzenekar hangversenye. 9.25. Goethe és a zene. A Budapesti Ének- és Zenekar Egyesület hangversenye. — Budapest II. 6-6.30. Polydor-Brunswick gramofonhangverseny. — Bécs. 12.30. Cerda zenekar. 13.30. Gramofon. 18. Godwin Pál zenekara. Gramofon. 20.40. Vacek zenekar. Népszerű zene. 23.30. Spoliansky: Hivja Plim urat c. groteszk opera, közv. Berlihből. — Belgrád. 12.20. Gramofon. 13.05. Rádiózenekar. 17. Népdalok. 17.30. Gramofon. 21.30. Rádiózenekar. Köser Blanka operaezenekesnővel. 23.50. Gramofon. — Heilshberg. 17.30. Szórakoztató zene. 20.30. Liszt-zongoraművek. 21.05. Puccini: Bohémélet c. operája a Königsbergi operaházból. — Kassa. 12.30. Gramofon. 13.30. Rádiózenekar. 15.30. Tanc zene. 18. Penc cselkőművész. 18.20. Gramofon. 20.20. Rádiózenekar. 22.45. Falusi zene. — Milano. 17.45. Tanc zene. 20.05. Könyű zene. 20.35. Könyű zene. 21.15. Rézfúvószenekar. 22. Operett. — Prága. 12. Gramofon. 13.30. Gramofon. 16.30. Bassing dalénekes dalestje. 20.20. A zsinagóga zsidó templomai kara. 22.45. Langer zongora művészhangversenye. — Róma. 18.30. Guillaume mezzoszoprán dala. 18.45. Könyű zene. 21.45. Zene Goethe-művekre. — Svájci Aleman adó. 17. Rádiózenekar. 19.30. Doni kozákak. gramofon. 21. Rádiózenekar. 21.20. Schubert-dalok. 21.50. Rádiózenekar. — Varsó. 13.35. A filharmonikusok ifjúsági hangversenye. 15.45. Gramofon. 17.40. Gramofon. 21.15. Könyű zene dalokkal. 22.35. Ibsen: Peer Gynt című színműve. Utána: Táncczene.

PÉNTEK, ÁPRILIS 15.

Bucuresti. 13. Gramofon. 18. Rádiózenekar. 20.40. Gramofon. 21. Gál Marcel hegedűművész játéka. 22. Luca-zenekar. Román zene. — Budapest. 10.15. Gramofonhangverseny. 13. Déli harangszó. 13.05. Dénes József és cigányzenekarnak hangversenye. 5. A háztartásról. Vizváry Mariska előadása. 6. A Szilágyi Erzsébet-leányliceum énekkarának hangversenye. 6.35. A cigánytudós. Heltai Nándor előadása. 7.15. A Budapesti Koncert Szalonzenekar hangversenye. 8.20. Helyes magyarság — magyar helyesírás. Halász Gyula előadása. 8.50. Gyorsíró tanfolyam. 9.15. A Filharmoniai Társaság hangversenye. Majd: Rigó Jancsi és cigányzenekarnak hangversenye az Emke-kávéházból. 12. Angol műfordítások. — Bécs. 12.30. Brunner-négyes. 13.40. Stabile Mariano gramofon lemezek. 14.10. Operanyitányok. Gramofon. 14.40. Baker Jozsefin gramofon lemezek. 17.55. Nemes Aurél zenekara. 21.45. Bécsi szimfonikusok. 23. Marek-Weber zenekara. 23.30. Táncczene az Oase-bárból. — Belgrád. 12. Rádiózenekar. 13.05. Délszláv dalok. 16.45. Gramofon. 18. Rádiózenekar. 21.30. Hauser hegedűművész. 22.30. Operarészletek. 23.50. Kávéházi zene. — Berlin. 20.10. Mandolin zenekar. 22.45. C-moll zongoraverseny. — Heilshberg. 17.30. Szórakoztató zene. 19.30. Hires keringők. 21.50. Szimfonikus hangverseny. — Kassa. 12.30. Gramofon. 13.30. Tanc zene. 15.30. Rádiózenekar. 19. Magyar óra. Borsa K.: Háború és technika. 19.40. Gramofon. — Milano. 17.45. Gramofon. Csak Trieszt: Rádióadás. 18.35. Beethoven szonáta. 20.10. Könyű zene. 22. Tarka est. — Pozsony. 23.20-24. Mozi K. és cigányzenekarnak hangversenye az Erzsébet-kávéházból. — Svájci Aleman adó. 17. Szórakoztató zene. 18. Női óra. 19.30. Hires olasz énekesek. 21. Indulók. 22.10. Kabaré.

A szerkesztésért
STAUBER ISTVÁN
felel.

Viz

kiszivattyuzást

vállaljuk,

érdeklődni lehet a 911. telefon szám útján, Bul. Reg. Ferd. Horozog szállítónál.

Hatóságilag engedélyezett

VÉGKIÁRUSÍTÁS

„MERCANTIL“
szőnyeg- és divatáruházban
Arad, Bul. Regina Maria 18.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Az apróhirdetések díját szavak szerint számítjuk. Minden szó 4 lej. A legtöbb hirdetés ára 10 szögig 40 lej. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetést szövegét, amely eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni.

Apróhirdetéseket este 9 óráig vesznek fel az Aradi Közlöny kiadóhivatalai. - Telef.: 151

ALKALMAZÁS.

ÜGYVÉDI vagy más irodába perfect német, román nyelvtudással, gép és gyorsíró, szerény fizetéssel állást keres. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

KIFUTÓLEANYT keresek azonnalra. Salgóné bizományi üzlete, Str. Horia 1., Neuman-palota.

Szabásznő, első-rangu munkaerő

előkelő bucaresti női ruhaszalon műhelyének vezetésére felvétetik. Azon perfect szabásznők, kik jó referenciákkal rendelkeznek, hasonló munkakörben már tevékenykedtek, kéretnek ajánlataikat személyi adatok, eddigi működés, fizetési igény megjelölésével „Első-rangu munkaerő” jellegre az Aradi Közlöny kiadóhivatalánál benyújtani.

LAKÁS.

KÜLÖNBEJÁRATU butorított 1-2 szoba olcsón kiadó. Fischer Eliz-palota. Cím: Házfelügyelőnél.

KIADÓ Str. Horia (Széchenyi-utca) 4. sz. háson 5 szobás, 1. emeleti lakás. 1196

MODERN 2 vagy 3 nagyszobás 1-ső emeleti urilakás, esetleg garcon lakásnak is kiadó. Megtekintések délelőtt, volt Lázár Vilmos-utca 3. sz. 1198

HAROMSZOBÁS lakás kiadó, volt Desz Ferenc-utca 35. 1200

HAROMSZOBÁS, alkoves modern lakás május elsejére kiadó. Bövebecet Apponyi Testvérekénél Arad. Str. Marasesti 16. sz.

EGYSZOBÁS, konyhas lakás főtéren kiadó. Cím az Aradi Közlöny fiókiadóhivatalában, a Minorita templommal szemben. 290

KETSZOBÁS, konyhas 1-ső emeleti lakás Szabadság-tér sarkánál kiadó. Cím az Aradi Közlöny fiókiadóhivatalában, a Minorita templommal szemben.

Két földszinti egymásbanyiló szoba

rendelőnek, irodának, műteremnek. lakásnak kiadó. Zrínyi-utca 12. 1201

VÉTEL ÉS ELADÁS.

ÚJ ÜZLETBERENDEZÉS jutányos áron eladó. Megtekinthető: Bul. Regina Maria 19., házmesternél.

CSAKIS jókarban levő MOZAIKLAPGYARTÓ berendezés, esetleg cementárgyár berendezés megvételre kerestetik. Pontos ajánlat „Libraria Patria” Lugoj, jud. Severin címre. 1145

GABY-SALON új szalmakalap 120 lejtől. Arviziáro-sultaknak nagy árkedvezmény. Alakítás 60 lej. Bul. Regina Maria 11. (v. József híd-ut)

árak legolcsóbban beszerezhetők
Palermo - Krausz
csemegéüzletben
volt Forray-utca 4. sz. (Iványi-cipőüzlet mellett.)

TIZENKETTŐ és hat személyes ezüst evőeszközök, ezüst girandok, asztalok, tálcák, cukortartó, stb. elefántcsont miniatűrök, antik zenélő órák, nyest-bor, vitrinek, komódok, japán vázák, álló villanylámpák, velencei és konzol tükrök, szobaberendezések, dísz tárgyak, storek, függönyök, festmények, szőnyegek, zongorák, jégazekrény, konyhaberendezés, könyvszekrény, dísz tárgyak stb. kaphatók SALGONE bizományi üzlete, Str. Horia (Széchenyi-utca) 1. Neuman-palota.

Benkő István

címfestő és mázó
modern
cégtáblák festését
vállalja.

Volt Kölcsey-utca 7. sz.

KÜLÖNFÉLEK.

Elveszett

egy barna színű

daxli kutya,

Jobb fülén hasadás. Meg-

találó jutalomban részesül.
Barra, v. Eötvös-ut. 11. 1197

Keltetőgépek 2750. — Lejtől Csibenevelők 1200. — Lejtől Rhode és Wyandotte tojások 12 L. Leghorn 8. — Lei darabja. „Camarad” farm Taut, Aradm.

ABC

utak részére:

A: Ha Budapestre jön, szálljon meg a dunaparti első-rangu **BRISTOL** szállodában.

B: mert olcsó áron nyújt mindent: szépszobát, kitűnő ellátást és szórakozást, hisz úgy a délutáni teánál, mint az esti vacsoránál tánc van.

C: Mindezt (szobát teljes kitűnő ellátással) — a szoba fekvésétől függően — már napi 12 pengőért kaphatja